

[Udenrigsministeren]

projektbehandlende organer under juteaftalen.

EF-Kommissionen har fremlagt forslag om, at såvel Fællesskabet som dets medlemslande inden åbningen af De Forenede Nationers 6. Konference om Handel og Udvikling (UNCTAD VI) i Beograd den 6. juni 1983 undertegner overenskomsten og samtidig afgiver en erklæring om den foreløbige anvendelse af overenskomstens bestemmelser eller deponerer deres ratifikationsinstrumenter.

Samtidig er der tegn på, at en række andre af de forventede deltagerlande i overenskomsten, herunder de øvrige nordiske lande, vil tilslutte sig overenskomsten foreløbigt eller endeligt under UNCTAD VI, således at den vil kunne træde i kraft allerede fra den 1. juli 1983.

Det er regeringens opfattelse, at det er i dansk interesse at deltage aktivt i det internationale samarbejde under juteoverenskomsten, og på den baggrund, som jeg her har gjort rede for, søges der derfor ved nærværende forslag til folketingsbeslutning om tingets samtykke til, at Danmark ratificerer Den internationale Overenskomst om Jute og Jutevarer.

Maisted (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om fjernelse af enhver mulighed for tilslutningstvang m.v. til kollektive varmejerningsanlæg.

(Beslutningsforslag nr. B 103).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Tommy Dinesen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en frivillig sabbatordning.

(Beslutningsforslag nr. B 104).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Birthe Hansen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om kommuners mulighed for at erklære sig som atomvåbenfri områder.

(Beslutningsforslag nr. B 105).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Anden næstformand (Mette Madsen):

Det som nr. 4 opførte spørgsmål (spm. nr. S 996), der er stillet af Bjørn Westh (S) til landbrugsministeren, udsættes efter aftale til næste spørgetid.

Vi går i dag først til det som nr. 6 opførte spørgsmål, der er stillet af Erik B. Smith (S) til justitsministeren.

Spm. nr. S 1049

6) Til justitsministeren af:

Erik B. Smith (S):

»Vil ministeren tage initiativ til at forhindre, at advokater fremsender såkaldte revselseserklæringer til underskrift i betalingsstandsingsboer, hvor klienten frasiger sig retten til efterfølgende at rejse kritik mod advokatens dispositioner eller gøre erstatningskrav gældende under påberåbelse af, at advokaten ved sine dispositioner har solgt for billigt eller på anden måde har påført klienten tab i forbindelse med afvikling af et bo?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Politiken for søndag den 17. april i år er det oplyst, at sådanne revselseserklæringer anvendes i forbindelse med betalingsstandsingsboer. Ifølge det oplyste betød klientens afvisning af at underskrive erklæringen, at den pågældende advokat indgav konkursbegæring.

Hvordan man på forhånd skulle kunne afskære sig fra en efterfølgende kritik eller frasige sig retten til at rejse erstatningskrav, får stå hen i det uvisse. Men det må anses for stridende mod god advokatskik i en situation, hvor klienterne er økonomisk klemte og helt afhængige af advokatens arbejdsindsats,

[Erik B. Smith]

at man forsøger at give klienten det indtryk, at han gennem sin underskrift på en sådan erklæring har afskåret sig fra retten til senere at kritisere dispositioner eller rejse erstatningskrav.

Erik B. Smith (S):

Det er faldet mig for brystet at læse i en søndagsavis, at nogle advokater tilsyneladende har den praksis i forbindelse med en betalingsstandsning at kræve en såkaldt revselseserklæring underskrevet, hvor man frasiger sig retten til efterfølgende at kritisere advokatens dispositioner og også frasiger sig retten til at rejse erstatningskrav.

Jeg er ikke i tvivl om, at sådanne erklæringer ikke er retsgyldige, men problemet vil givetvis være der, hvis man tror, at de er det, og derfor afstår fra at rejse kritik eller rejse erstatningskrav. Jeg mener derfor, det er vigtigt, at der tages et initiativ, og jeg vil gerne spørge justitsministeren, hvad han agter at gøre i den anledning.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Spørgsmålet går jo ud på, om der findes sådanne revselseserklæringer. Det gør der ikke. Det lyder også næsten uhyggeligt, for det lyder noget i retning af, at advokaten skulle have lov til at slå klienten, og det har han bestemt ikke. Det er reverserklæringer, der er tale om, men der er formentlig sket en fejlskrivning i spørgsmålet.

Vi har i justitsministeriet ikke kendskab til, at der skulle findes sådanne erklæringer, og hvad de eventuelt gik ud på. Vi har derfor spurgt i Advokatrådet, der siger, at de kan forekomme, men forekommer sjældent. Man kender ikke noget nærmere til formen for dem. Hvis man skal definere reverserklæring, må det være noget i retning af et dokument, hvorved udstederen anerkender en modforpligtelse. Det lyder jo ikke i sig selv særlig slemt, at der træffes en sådan aftale imellem advokaten og klienten, eller hvem advokaten har med at gøre.

Men jeg synes alligevel, når hr. Erik B. Smith har rejst spørgsmålet og vi ikke har noget kendskab til, hvordan erklæringerne virker, og Advokatrådet heller ikke har det, at der er anledning til at indhente nærmere oplysninger om sagen, og det vil vi på den givne foranledning gøre, så vi kan få noget

nærmere at vide om anvendelsen og indholdet af eventuelle reverserklæringer.

Må jeg tilføje: der henvises til en bestemt sag, og der bliver spurgt, om det har været i overensstemmelse med god advokatskik, hvad der er sket i dette tilfælde.

Det har jeg ingen mulighed for at tage stilling til. Det er advokatmyndighederne, der skal afgøre det. Jeg er ikke bekendt med, om de implicerede parter har indbragt eller vil indbringe spørgsmålet for advokatmyndighederne, men det har de i alle tilfælde mulighed for.

Erik B. Smith (S):

Jeg vil takke ministeren for svaret og for den sproglige korrektion, som unægtelig forklarer noget.

Jeg havde selv nærmest den opfattelse, at erklæringerne måtte betegnes som ansvarsfraskrivelseserklæringer, og jeg går ud fra, at vi nu – formentlig i folketingets retsudvalg – bliver orienteret om, hvad der videre måtte ske i sagen. På det grundlag kan vi så vende tilbage til spørgsmålet.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er jeg selvsagt villig til, når vi får oplysningerne ind. Uden overhovedet at gå ind på den konkrete sag vil jeg gerne sige, at jeg synes også, det er rimeligt og rigtigt at undersøge det. Selv om det er i begrænset omfang, det forekommer, synes jeg, at det er rigtigst, at vi får kendskab til det. Jeg siger tak for initiativet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Vi går herefter til det som nr. 1 opførte spørgsmål.

Spm. nr. S 1067

1) Til justitsministeren af:

Lissa Mathiasen (S):

»Finder ministeren det rigtigt, at et politisk parti på trods af registerlovgivningen kan få adgang til en interesseorganisations medlemskartotek?«

Skriftlig begrundelse

[Lissa Mathiasen]

Partiet venstre har udsendt propaganda-materiale til en række medlemmer af FDMs repræsentantskab, jfr. læserbrev i Aktuelt den 22. marts 1983.

Fremgangsmåden må siges at stride imod registerlovens beskyttelsesbestemmelse.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Vi har rettet henvendelse til direktionen i Forenede Danske Motorejere og har dér fået oplyst, at man ikke har modtaget nogen henvendelse fra partiet venstre om oplysning af navnene på medlemmer af repræsentantskabet. Det er heller ikke nødvendigt at rette henvendelse til FDM, har vi fået at vide, for at få disse oplysninger, for oplysninger om navne, adresser og telefonnumre på medlemmer af repræsentantskab og bestyrelse fremgår af FDMs årsberetning, som udgives i april-maj måned. Denne årsberetning udsendes til et bredt udsnit af offentligheden, herunder pressens repræsentanter og erhvervslivet og vist også de politiske partier. Endvidere er den omtalt i medlemsbladet Motor, der samtidig giver oplysning om, hvor beretningen kan fås.

Formålet med at offentliggøre navne og adresser og telefonnumre på medlemmer af repræsentantskabet er ifølge det, vi har fået at vide af FDM, at foreningens medlemmer og andre skal kunne komme i forbindelse med den stedlige repræsentant for FDM.

Jeg mener derfor ikke, der foreligger en udlevering af oplysninger, der på nogen måde kan krænke registerloven.

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil starte med at sige ministeren tak for svaret. Samtidig vil jeg spørge ministeren, om han alligevel ikke vil tage initiativ til, at et sådant misbrug bliver standset.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hvis der var tale om et misbrug, ville jeg til enhver tid gerne tage et initiativ, men det er vel lidt svært overhovedet at anvende udtrykket misbrug, når der offentliggøres nogle lister med navnene på repræsentantskabsmedlemmer og nogle så skriver til dem. Det er vel i og for sig en overvejelse, som de pågældende, der henvender sig, må have – i dette tilfælde et politisk parti – og så en overvejelse hos dem, der har et kartotek over

medlemmer af et repræsentantskab, om de mener, at man bør foretage en sådan offentliggørelse med den risiko, det indebærer for, at andre henvender sig til dem.

Jeg finder ikke, man kan tale om, at der her er et misbrug, der giver anledning til særlige initiativer.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1037

2) Til *miljøministeren* af:

Kaj Poulsen (S):

»Med hvilken begrundelse har ministeren givet tilladelse til, at ellesumpen på Livø er blevet fældet og vandet stemmet ca. 50 cm op?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge tidsskriftet Natur og Miljø nr. 1, 1979, har botanikeren Eiler Worsøe dokumenteret, hvor værdifuldt det er at bevare områder med ellesumpe på grund af områdernes store betydning for bevarelse af planter og dyrearter. Botanikeren dokumenterer også, at sådanne områder bør fredes. Livø ellesump er fredet. På den baggrund må det være af betydning for naturinteresserede at få klarlagt ministerens begrundelse for at tillade, at et så værdifuldt naturområde ødelægges.

Kaj Poulsen (S):

Baggrunden for, at jeg har stillet dette spørgsmål, er, at i fredningskendelsen for Livø, som er afsagt i september 1977, fremgår det af § 1:

»Arealernes tilstand må ikke ændres. Der må således for det første ikke foretages ændringer af terrænformer, herunder ved afgravning eller påfyldning, opfyldning af damme og moser, rørlægning eller regulering af vandløb.«

Det er præcis det, spørgsmålet går ud på: man har omgået fredningskendelsen ved at fælde en ellesump og stemme vandet 50 cm op. Det har chokeret naturfredningsfolk, der bor omkring Livø, og baggrunden for at finde ud af, hvordan sådan noget kan foregå, kan vi kun få ved at stille spørgsmål til ministeren.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Skovstyrelsen og fredningsstyrelsen oplyser på baggrund af det stillede spørgsmål, at opstemning af vandstanden i ellesumpen på Livø er sket for at retablere dammen. Den har igennem årene delvis været groet til. I forbindelse med denne reetablering og som et led i skovdriften er der blevet fældet et begrænset antal træer. Det drejer sig hovedsagelig om døde eller døende træer, og denne pleje vil betyde, at de levende elletræer vil skyde op igen.

Det er nødvendigt, at der foretages fældning med passende mellemrum for at bevare denne meget karakteristiske skovtype, ligesom det er vigtigt at opretholde en høj grundvandsstand. Det er baggrunden for det, der er sket deroppe.

Kaj Poulsen (S):

Jeg vil takke ministeren for svaret. Det var et overraskende svar: at det var gjort for at pleje området. Skovstyrelsen, jagtkonsulenten og fredningsfolkene har lavet et notat om pleje af Livø og af vildtet, og af det notat fremgår det, at moser, damme og vandløb skal bevares og holdes oprensede i fornødent omfang. Og der står noget om strandenge; de skal af hensyn til vadefuglene holdes, som de er, afgræssede.

Det, der er foregået, er ikke, at man har oprenset en ellesump, men det er, at man har fældet en ellesump. Jeg kan forstå, skovstyrelsen har meddelt, at det er ganske få træer, man har fældet. Af det dokumentationsmateriale, de billeder, jeg har her, og som naturfredningsfolk har tilsendt mig, fremgår det klart, at man simpelt hen har fældet hele området.

Jeg synes, ministeren bør sætte en undersøgelse i gang af, hvad det er, der foregår på Livø. Naturfredningsfolk har været chokerede, debatten om Livøproblemerne tager til deroppe. Jeg vil håbe, ministeren vil sætte en undersøgelse i gang, således at vi kan få stoppet det, som mange mennesker i området kalder for vandalisme på Livø.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det glæder mig, at jeg kan medvirke til at berolige miljøfolkene. Det er glædeligt, at folk holder et vågent øje med miljøet. Netop i dette tilfælde er der det positive sigte: at

bevare. Men for at bevare må man en gang imellem rydde op, og det er altså det, der er sket. Jeg skal gerne følge det forslag op, som hr. Kaj Poulsen kom med, og følge udviklingen nøje.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1072

3) Til *miljøministeren* af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Vil ministeren foranledige en tværfaglig forskning med henblik på en forbedring af basislevnedsmidlerne, således at grundlaget for en ernæringsrigtig kost er til stede?«

Skriftlig begrundelse

Der er næppe tvivl om, at skal vore levnedsmidler leve op til de kvalitetskrav i ernæringsmæssig henseende, forbrugerne stiller, vil det være nødvendigt, at såvel ernæringsfysiologer som jordbrugsforskere indgår i et forskningssamarbejde. Det er uholdbart, når man ved, at kosten spiller en stor rolle for menneskers trivsel, at man ikke udnytter den ekspertise, der eksisterer. En tværfaglig forskning kunne frembringe resultater, der var et godt grundlag at bygge en ernæringspolitik op på, lige så vel som det kunne skabe forståelse for forbrugersynspunkter i producentkredse. Jeg mener ikke, tanken er fremmed for hverken ernæringsfysiologer eller jordbrugsforskere. Forskningsresultaterne forestiller jeg mig drøftet med såvel forbrugere som erhvervslivet.

Tove Lindbo Larsen (S):

Som det fremgår af begrundelsen for mit spørgsmål, anser jeg det for væsentligt for en fremtidig ernæringspolitik, at grundlaget er i orden, når man skal arbejde videre med den.

Da en del af basislevnedsmidlerne har noget med jordbruget at gøre, og da der er forskningsressourcer på landbohøjskolen, ville man efter min opfattelse ved en omprioritering dér kunne skaffe plads til et tværfagligt samarbejde mellem ernæringsforskere på den menneskelige ernærings område. Dette ville efter min vurdering passe godt til de planer, som miljøministeren tidligere har fremført at man arbejder med i miljøministeriet.

[Tove Lindbo Larsen]

Derfor er mit spørgsmål, om ministeren vil foranledige et sådant samarbejde.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Der er ikke tvivl om, at et tværfagligt forskningssamarbejde mellem jordbrugsforskere, levnedsmiddelt teknologer og ernæringsforskere vil være gavnligt. Det vil være nyttigt ikke blot for den danske befolknings ernæring, men også for den fortsatte gode afsætning af sunde danske levnedsmidler på eksportmarkedet.

Danmark har altid stået stærkt inden for jordbrugs- og levnedsmiddelforskning. Ernæringsforskningen har derimod været et forsumt område. I modsætning til f.eks. i Sverige, Norge, England og Vesttyskland er der i Danmark ikke skabt en forskningstradition og et forskningsmiljø på ernæringsområdet. Hvis der skal skabes et frugtbart tværfagligt samarbejde mellem jordbrugs- og levnedsmiddelforskere på den ene side og ernæringsforskere på den anden, må indsatsen på ernæringsområdet intensiveres.

Starten på dette arbejde er gjort for nogle år siden med oprettelsen af ernæringsenheden på statens levnedsmiddelinstitut. Enheden har bl.a. arbejdet på at fremskaffe grundlaget for, at andre forskere kan få ernæringsmæssige retningslinjer at arbejde efter, og enheden arbejder på at etablere grundlaget for formulering af en ernæringspolitik.

På det forskningsmæssige område overvejer regeringen mulighederne for en styrkelse af ernæringsforskningen her i landet. Direktoratet for de videregående uddannelser har nedsat en arbejdsgruppe, der skal kortlægge den eksisterende ernæringsforskning og vurdere behovet for en eventuel øget indsats. Arbejdsgruppens rapport forventes færdig i september i år. Den vil danne udgangspunkt for overvejelser vedrørende den videre forskningsmæssige indsats på ernæringsområdet, herunder det tværfaglige forskningssamarbejde.

Jeg vil gerne sige til fru Tove Lindbo Larsen, at jeg lægger overordentlig stor vægt på at fremme arbejdet på ernæringsområdet, og jeg kan oplyse, at jeg arbejder på at afgive en redegørelse på området i folketinget til næste år.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg vil takke ministeren for svaret, endog et meget positivt svar.

Når jeg har rejst spørgsmålet nu, hænger det sammen med, at jeg har haft lejlighed til at deltage i nogle møder, hvor også jordbrugsforskere var til stede, og de gav klart udtryk for ønsket om at komme ind i et forskningssamarbejde. Det er der ikke noget mærkeligt i, for de produkter, man arbejder med dér, skal jo aftages af mennesker. Derfor er et rimeligt samarbejde nødvendigt.

Jeg kan godt se, at jeg bliver nødt til at styre min utålmodighed lidt endnu, men jeg håber, at ministeren vil være aktiv på området i lang tid, indtil der er kommet resultater på området.

Jeg må slutte med at spørge, om ministeren fortsat vil holde et vågent øje med dette område, da jeg finder det overordentlig vigtigt, både hvad angår den danske befolknings ernæringstilstand, og med henblik på eksport af de produkter, som jordbruget fremstiller.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg deler fru Tove Lindbo Larsens opfattelse af det vigtige i dette område, og jeg giver tilsagn om, at jeg skal holde et vågent øje med det, og modtager også gerne yderligere oplysninger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Det som nr. 4 opførte spørgsmål (spm. nr. S 996), der er stillet af Bjørn Westh (S) til landbrugsministeren, udsættes som tidligere meddelt efter aftale til næste spørgetid.

Spm. nr. S 1040

5) Til indenrigsministeren af:

Camre (S):

»Eksporteres der fra danske virksomheder til udviklingslande medicinske produkter, som ikke kan godkendes i Danmark?«

Skriftlig begrundelse

Det er ofte blevet kritiseret, at medicin af en kvalitet, som ikke mere er tilladt i de højtudviklede industrilande, fortsat produceres i disse lande og eksporteres til udviklings-

[Camre]

landene, hvis regeringer ikke har en sundhedslovgivning, der er tilstrækkelig effektiv til, at de kan forbyde disse præparater.

Det er velkendt, at medicin, som produceres her, men ikke anvendes i Danmark, f.eks. såkaldt tropemedicin, ikke registreres i Danmark.

Ministeren bedes oplyse, hvilken kontrol der er med den medicinske kvalitet af medicin, der uden at være registreret her sælges til mindre udviklede lande, og om ministeren kan garantere, at underlødige medicin ikke eksporteres fra Danmark.

Camre (S):

Jeg ville gerne høre ministerens oplysninger om den kontrol, vi har med lægemidler, der her fra landet eksporteres til udviklingslande, og høre, om disse stoffer, disse præparater, kan godkendes i Danmark, eller om der foretages en eksport af præparater, som ikke vil kunne godkendes herhjemme efter de almindelige – og for varer, der markedsføres i Danmark, ganske tilfredsstillende – regler.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Det er rigtigt, at et lægemiddel ikke må sælges her i landet, uden at sundhedsstyrelsen har godkendt det, og det er også rigtigt, at en sådan godkendelse ikke kræves ved eksport af lægemidler. Der kan altså eksporteres lægemidler, som ikke er godkendt i Danmark, og det kan måske lyde mærkeligt, men grunden er, at man ikke har skønnet, at danske myndigheder ville være de rette til at tage stilling til, om bestemte lægemidler må anses for mere eller mindre egnede i bestemte fremmede lande.

Specielt adskiller forholdene i u-landene sig markant fra forholdene herhjemme, og det kan være en af grundene til, at det kan være vanskeligt for os her at bedømme, hvilke lægemidler der må sælges i andre lande. Der er forskelle med hensyn til traditioner, men også med hensyn til sygdomsmønster og sundhedstjenestens indretning og ydeevne.

Derfor kan et præparat, som af os ville anses for mindre egnet her i landet, være meget egnet og ønskeligt at bruge under andre forhold. Den danske lægemiddelindustri har da også et godt omdømme både i u-landene og hos WHO. WHO har i øvrigt med

støtte fra bl.a. danske regeringer og den danske lægemiddelindustri et program kørende, som søger at forbedre u-landenes forsyning med relevante lægemidler.

Camre (S):

Jeg er bekendt med det forhold, at man normalt ikke søger godkendelse for tropemedicin eller lignende præparater, som ikke agtes solgt i Danmark. Men jeg tror, ministeren ved, hvorfor jeg spørger. Det er jo således, at der i øjeblikket føres en ikke ringe kritik frem imod en række medicinalfirmaer, fordi de i udviklingslandene sælger præparater, som er underlødige, og som vi af sundhedsmæssige grunde ikke ville acceptere.

Jeg mener, at vi igennem udenrigsministeriet, gennem Danida, har ganske gode forudsætninger for at bedømme, om udenlandske brugere, brugere i u-landene, kan siges at få en rimelig sundhedsmæssig behandling med de forskellige præparater, der er til rådighed. Selv om jeg ikke på nogen måde over for ministeren vil tilkendegive en almindelig mistillid til den danske lægemiddelindustri, kunne der være enkeltfirmaer, som ikke holdt sig det almindelige, høje stade efterrettelig.

Derfor vil jeg spørge ministeren, om ikke man i sundhedsstyrelsen burde gennemføre en kontrol med de præparater, der eksporteres, med henblik på at sikre sig, at deres sundhedsmæssige egnethed er sådan, at Danmark i almindelighed kan lægge navn til dem.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg mener, Danmark kan lægge navn til det, vi sender ud af landet. Jeg skal forklare hvorfor.

Lægemedelfremstilling her i landet kræver sundhedsstyrelsens tilladelse, og en sådan tilladelse giver sundhedsstyrelsen kun, hvis virksomheden opfylder visse nærmere betingelser med hensyn til teknisk ledelse, faglig kundskab, indretning, drift osv. De lægemidler, der fremstilles her i landet, skal endvidere leve op til ganske særlige krav og til generelle regler, som sundhedsstyrelsen har fastsat, om lægemidlers kvalitet. Det vil først og fremmest sige regler om lægemidlernes renhed, deres behandling og deres opbevaring. Sundhedsstyrelsen kontrollerer såvel fremstil-

[Indenrigsministeren]

lingsvirksomheden som produkterne, og det system medfører altså, at lægemidler, der eksporteres herfra, har samme tekniske kvalitet som de lægemidler, der markedsføres i Danmark. De skal altså ikke på samme måde godkendes, men præparatet sendes ikke ud af landet, uden at sundhedsstyrelsen har givet tilladelse til det.

Wilhelm (VS):

Jeg vil gerne høre, om ministeren kan besvare det spørgsmål, hr. Camre egentlig har stillet, nemlig om der fra danske virksomheder til udviklingslandene eksporteres medicinske produkter, som ikke kan godkendes i Danmark. Det har vi ikke fået noget svar på. Vi har hørt, at der ikke kræves godkendelse, men vi har ikke hørt, om der faktisk af danske virksomheder eksporteres præparater, som ikke ville kunne godkendes efter de gældende regler her i Danmark.

Der har været, ved jeg, en længere disput i Ugeskrift for Læger sidste år, hvor Mefa, Foreningen af danske Medicinfabrikker, har svaret på denne organisations vegne, men det er jo kun et mindretal af de medicinalfabrikker, der fungerer her i Danmark. Grindstedværket og Rosco og adskillige andre er ikke medlemmer af Mefa, så jeg mener, vi fuldstændig mangler kontrol på det område. Vi har i hvert fald ikke fået besvaret hr. Camres spørgsmål.

Ole Espersen (S):

Af ministerens første svar fremgik det, at man godt kunne tænke sig den situation, at et lægemiddel var uegnet til brug i Danmark, men egnet til brug i det land, hvortil det blev eksporteret.

Jeg vil spørge ministeren, om der i ministerens seneste svar ligger, at der ikke fra Danmark kan eksporteres lægemidler, der er uegnede til brug såvel i Danmark som i de lande, hvortil de eksporteres.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg må sige til hr. Wilhelm, at jeg ikke er vidende om, at der eksporteres disse lægemidler, men der er altså tale om, at de lægemidler, som sendes ud af landet, ikke er godkendt efter samme godkendelsesprocedure, som vi kræver for de lægemidler, som sælges her i landet, og jeg skal forklare hvorfor. Det

er, fordi der – nu er jeg jo altså ikke læge, men det er, hvad jeg har fået at vide – kan være nogle bivirkninger her i landet ved et bestemt lægemiddel, men de bivirkninger forekommer ikke i ét af de lande, vi eksporterer til. Så kan man selvfølgelig spørge om, hvorfor det nu er sådan. Ja, det har jeg ikke den lægefaglige ekspertise til at svare på, men sådan er det altså. Og det er noget af baggrunden.

Man kan også forestille sig, at de krav, vi stiller til lægemidler, når vi anvender dem, er af en helt anden teknisk art – nej, jeg ved ikke, hvordan jeg skal forklare det – end de er i u-landene, som skal modtage dem.

Men som jeg sagde før, er der i øjeblikket et udviklingsarbejde i gang, som skal prøve at få tingene til om muligt at blive bedre, og det udviklingsarbejde foregår altså i samarbejde mellem WHO og den danske lægemiddelindustri.

Camre (S):

Jeg er heller ikke læge, men jeg tror nok, jeg i hvert fald ved, at hovedårsagen til, at man ikke søger godkendelse, er, at man ønsker at undgå de omkostninger, der er forbundet med at søge godkendelse for præparater, der ikke er brug for i Danmark, f.eks. præparater mod tropesygdomme, der ikke forekommer her i landet.

Men jeg er alligevel blevet lidt foruroliget af det sidste, ministeren siger, om WHO's bestræbelser for i samarbejde med den danske lægemiddelindustri at sikre bedre præparater, og jeg vil igen spørge ministeren, om ministeren er helt sikker på, at der ikke er behov for, at ministeren tager et initiativ i Danmark til at sikre, at lægemidler, som ikke kan anerkendes af WHO til brug i de pågældende lande, ikke eksporteres. Sagen er den, at de lande, vi her taler om, hyppigt er lande med meget svag infrastruktur, med en meget ringere indenrigsminister, end vi har, en meget dårligere sundhedsstyrelse, end vi har. De kan ikke selv foretage kontrollen, og vi bør hjælpe dem.

Ole Espersen (S):

Jeg opfattede ikke helt, om jeg fik et klart svar på mit spørgsmål; derfor vil jeg stille det igen. Kan ministeren svare bekræftende på, at der ikke fra Danmark tillades eksport

[Ole Espersen]

af lægemidler, som hverken er egnede til brug her i landet eller i det land, hvortil de eksporteres?

Wilhelm (VS):

Jeg vil være endnu mere beskeden end hr. Camre i mit ønske til ministeren, nemlig at vi i det mindste får at vide, hvilke præparater der produceres her i landet, og som eksporteres. Baggrunden er, at vi ved, at noget af det, WHO kritiserer, er, at mange bredspektrede kombinationspræparater, som vi ikke ville drømme om at godkende her i landet, oversvømmer u-landene. Vi ved ikke, om nogle af disse stammer fra danske medicinalfabrikker, og jeg ville derfor finde, at det var et rimeligt første skridt, om ministeren på et eller andet tidspunkt oplyste folketingset eller et af dets udvalg om, hvad der faktisk sker af eksport af hvilke præparater her fra landet. Så kan vi bagefter se på, om vi skal have en godkendelsesordning for eksporten.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg vil gerne stærkt understrege, at alle lægemidler, der fremstilles her i landet, skal opfylde de kvalitetskrav, sundhedsstyrelsen har fastsat som gældende for de præparater, vi får leveret til os selv, og de varer, der sendes ud af landet. Det drejer sig om renhed, holdbarhed, behandling og opbevaring, og der er endvidere nogle regler om, hvilke stoffer der ikke må indgå i disse lægemidler.

I øvrigt synes jeg ikke, man kan være bekendt at sige, at en organisation som WHO, der jo vitterlig har dette her som en af sine vigtigste opgaver, ikke varetager denne opgave godt nok; det synes jeg i hvert tilfælde ikke jeg har belæg for at sige.

Det spørgsmål, hr. Ole Espersen stiller, nemlig om det hverken er egnet her i landet eller i andre lande, er lidt spidsfindigt, for det, jeg siger, er, at der vil være nogle lægemidler, som vi kan godkende her, men som ikke eksporteres, mens der til gengæld er nogle, som ikke kan godkendes her, der eksporteres. Jeg ved ikke, om dette er svar på spørgsmålet, men jeg vil foreslå, at vi følger hr. Wilhelms forslag om at lave et katalog over, hvilke lægemidler der sælges ud af landet. Det vil jeg naturligvis meget gerne være med til, så der ikke danner sig myter. I dette svar skal jeg også klargøre over for et ud-

valg, hvilke regler der bruges, sådan at der ikke er nogen problemer i det, hvad jeg heller ikke tror der er.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Det som nr. 6 opførte spørgsmål er allerede besvaret.

Spm. nr. S 1074

7) Til *arbejdsministeren* af:

Søren B. Jørgensen (S):

»Hvilke skridt agter regeringen at tage for, at Vestsjællands amt lever op til sine lov-mæssige forpligtelser om at fremskaffe rimelige arbejdstilbud til langtidsledige i amtet?«

Skriftlig begrundelse

Ene af alle amter har Vestsjællands amt nægtet at leve op til sine forpligtelser i henhold til arbejdstilbudsloven.

Denne åbenlyse overtrædelse af loven har fået katastrofale konsekvenser for et stort antal ledige i amtet, der har mistet deres dag-pengeret og er blevet henvist til bistands-hjælp.

På denne baggrund har Kvindeligt Arbej-derforbund i Danmark rejst en civilretlig sag mod amtet med krav om at få erstatning til de pågældende medlemmer.

Indenrigsministeren har for en måned siden spurgt arbejdsministeren, om hun ønsker, at indenrigsministeriet som tilsynsmyndighed i henhold til loven om kommunernes styrelse skal skride ind over for Vestsjællands amtsråd.

På denne opfordring har arbejdsministeren ikke svaret.

Det virker overraskende, at arbejdsministeren ikke for længst har draget omsorg for, at gældende lov overholdes.

På offentligheden virker det stødende, at offentlige myndigheder tilsyneladende ustraffet kan omgå gældende lov.

Søren B. Jørgensen (S):

Siden vi har fået loven om jobtilbud, er der ca. 120.000 lønmodtagere, der har fået et tilbud om 9 måneders beskæftigelse, og omkring 100.000 har sagt ja tak til det.

[Søren B. Jørgensen]

Det er sådan, at jobtilbuddene fortrinsvis skal fremskaffes i det private erhvervsliv – og her er der glædeligvis en god udvikling – men at primærkommunerne og især amtskommunerne, hvis det ikke kan lade sig gøre, har en forpligtelse til at fremskaffe disse jobtilbud.

Imidlertid er der sket det i den senere tid, at Vestsjællands amt ikke lever op til de forpligtelser, der fremgår af loven, hvilket har betydet, at et stort antal lønmodtagere i amtet nu er henvist til bistandskontoret. Det er på den baggrund, jeg gerne vil have at vide, hvad ministeren har foretaget eller agter at foretage for, at dette amt efterlever den lov, som ministeren administrerer.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

For godt tre måneder siden besvarede jeg et andet spørgsmål om problemerne i Vestsjællands amt i folketinget. På det tidspunkt var der ca. 110 personer i Vestsjælland, der ikke havde modtaget et arbejdstilbud, inden de mistede dagpengereetten, og jeg gav ved den lejlighed udtryk for, at problemerne meget snart ville blive løst.

Hvad er der så sket siden? Der er sket det, at arbejdsministeriet i den mellemliggende periode har bedt om en statusrapport fra arbejdsmarkedsnævnet i Vestsjælland, fra amtskommunen samt fra DSB, og status er, at ca. 48 personer ved udgangen af april måned har mistet retten til dagpenge, fordi de ikke har fået et arbejdstilbud til tiden. Dette er ca. 60 pct. færre end blot tre måneder tidligere og må trods alt siges at være en positiv udvikling, selv om det selvfølgelig ikke er helt tilfredsstillende.

Jeg håber, at også de resterende problemer vil blive løst i de nærmeste uger. Amtskommunen har således meddelt arbejdsministeriet, at den fortsat vil intensivere indsatsen for at skaffe flere arbejdspladser, og DSB har i sidste uge fremskaffet 65 nye arbejdspladser, som kan forventes besat i den nærmeste fremtid. Yderligere DSB-arbejdspladser vil ligeledes blive fremskaffet.

Endvidere tror jeg, at jobskabelsen, som endnu ikke rigtig er kommet i gang, vil kunne aflaste ordningen, og endelig vil forkortelsen af genoptræningsperioden fra 9 til 7 måneder aflaste kommunerne fra og med juni

1983, således at de kan ansætte 100 flere langtidsløse blot af den grund.

Jeg håber, at man kan få intensiveret bestræbelserne, og at de pågældende kommuner i området forstår, at fremskaffelsen af arbejdstilbud er en samfundsopgave, som skal løses. Det er i øvrigt min hensigt at indskærpe over for Vestsjælland, at det endelige ansvar for at skaffe arbejde til langtidsløse er amtskommunens, således at vi undgår den meget uheldige situation, at de langtidsløse ikke får et arbejdstilbud rettidigt.

Søren B. Jørgensen (S):

Jeg takker selvfølgelig for svaret, men stort set er det jo det samme som det, vi fik for nogle måneder siden, og som vi også har fået i arbejdsmarkedsudvalget. Jeg deler glæden over, at der er en fremgang at spore, altså at der i dag er 60 pct. færre, der ikke har fået et jobtilbud, men sådan set er det jo slet ikke det, sagen drejer sig om.

Jeg vil gerne spørge ministeren direkte, om jeg ikke har ret, når jeg påstår, at Vestsjællands amtskommune har overtrådt en lov, for det er faktisk det, det drejer sig om. Når man har overtrådt en lov, er spørgsmålet, hvad ministeren så vil foretage for, at denne amtskommune fremover overholder loven og fremskaffer de jobtilbud, det drejer sig om. For hvis ikke man foretager et eller andet, kan der jo være andre organer inden for ministerens område, f.eks. arbejdsløsheds-kasserne, som tager lige så lemfældigt på den lovgivning, som også sorterer under ministeren.

Det korte af det lange er altså, hvad ministeren vil foretage ud over lige at sige til dem, at de har ansvaret for at fremskaffe det arbejde, der er. Der er sket et lovbrud – hvad vil ministeren gøre ved det?

Hans Jørgen Jensen (S):

Arbejdsministeren oplyste, at ca. 48 personer var faldet ud af systemet og dermed ud af forsikringen. I den forbindelse vil jeg gerne sige, at det efter arbejdsløshedsforsikringsloven er sådan, at man simpelt hen taber retten, hvis man ikke opfylder den såkaldte 26 ugers regel, hvorefter man skal have 26 ugers arbejde inden for 3 år for at være berettiget til understøttelse. Meningen med jobtilbudsloven var jo, at man skulle forhindre den situation i at opstå, og da Vestsjællands

[Hans Jørgen Jensen]

amtskommune nu har overtrådt loven, vil jeg spørge, hvad der sker med disse mennesker, som er faldet ud.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg er enig med hr. Søren B. Jørgensen i, at man kan sige, at Vestsjællands amt måske har overtrådt en lov. Vi ved også og har vidst længe, at der har været særlige problemer i Vestsjællands amt. Man kunne dog også påpege andre amter, der har haft vanskeligheder, f.eks. Nordjyllands amt, men som har klaret opgaven; dog er det altså især i Vestsjællands amt, der har været problemer. Det, vi så har forsøgt at gøre, er at lade staten tage nogle flere, og dér er der altså nu kommet godt skred i samarbejdet med DSB.

Det er selvfølgelig meget beklageligt – det tror jeg vi er fuldstændig enige i – at folk ikke får et jobtilbud, for det skal de have i henhold til loven, og derfor siger vi til amtskommunen, at den må hjælpe til, det er dens ansvar at fremskaffe disse jobtilbud. Den sætning, jeg anvendte i mit svar, nemlig at jeg vil indskærpe over for Vestsjælland, at det endelige ansvar altså ligger hos amtskommunen, som har det, vi lidt populært kalder for en bagstopperfunktion, er faktisk ensbetydende med at give amtskommunen en næse i første omgang. Men jeg tror, at den måde, vi lettest løser problemerne på, er ved at få et samarbejde med amtskommunen, således at den også i praksis lever op til lovens krav.

Jeg sagde, da jeg svarede på et lignende spørgsmål for nogle måneder siden, at staten måske kunne tage nogle i Københavnsområdet, men jeg mener på den anden side også, at vi skal passe på ikke at ødelægge loven, som den er. Når det er amterne, der har den omtalte bagstopperfunktion, må det også være amterne, der sørger for, at de selv eller de enkelte kommuner lever op til loven, som den er vedtaget af folketinget.

Søren B. Jørgensen (S):

Jeg har nu fået bekræftet – og det synes jeg er godt nok – at ministeren også mener, der er sket en overtrædelse. Men jeg er ikke helt tilfreds med den, om jeg så må sige, lempelige måde, ministeren tager det på ved at skrive til amtskommunen, at den har forpligtelsen, for det ved den godt – det står jo i loven. Jeg vil gerne vide, om man ikke har

andre midler til at sikre, at loven bliver opfyldt i amterne, f.eks. via indenrigsministeren i kraft af styrelsesloven, men det har ministeren måske slet ikke haft inde i overvejelserne?

Hans Jørgen Jensen (S):

Jeg ved ikke, om arbejdsministeren ikke havde tid til at svare på det af mig stillede spørgsmål om, hvad man vil gøre ved de mennesker, som måske nu falder for 26 ugers reglen og derfor kommer uden for arbejdsløshedsforsikringen. Jeg forstår, det er 110 personer, det drejer sig om, som er i fare, og arbejdsministeren må da have gjort sig nogle tanker om, hvilke repressalier der skal bruges over for en amtskommune, som her overtræder loven.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Når jeg ikke i første omgang fik svaret hr. Hans Jørgen Jensen, var det ikke ond vilje, men fordi der var en rød lampe, der lyste.

Det er rigtigt, at de personer, som er overgået til bistandshjælp, fordi de ikke har fået et arbejdstilbud, mister dagpengereetten. Det har vi ikke nogen mulighed for at gå ind i. Spørgsmålet er, om de enkelte personer, det drejer sig om, hvis de ønsker det, f.eks. har mulighed for at få sagen prøvet ved de almindelige domstole.

Så spurgte hr. Søren B. Jørgensen mig, hvad man ellers kunne gøre over for en amtskommune, som ikke opfylder en sådan forpligtelse. Dertil skal jeg svare, at man kan indbringe den for amtskommunens tilsynsmyndighed, som jo er indenrigsministeriet, og så kan indenrigsministeriet, såfremt man altså dér finder, at der er tale om en lovkrænkelse, idømme den pågældende amtskommune tvangsbøder eller noget i den stil.

Imidlertid er det et spørgsmål, om man skal gå den vej eller man skal prøve på at forstærke amtets motivation til at finde ud af, hvad det er for nogle problemer, der egentlig har været i Vestsjællands amt, og om vi kan få dem løst i mindelighed, idet vi selvfølgelig er enige i, at de skal og bør løses så hurtigt som muligt.

Ole Espersen (S):

Jeg forstod, at ministeren ganske klart erkendte, at loven altså var overtrådt fra Vest-

[Ole Espersen]

sjællands amts side. Men på hr. Hans Jørgen Jensens spørgsmål om, hvad der så skulle ske med dem, der røg ud af systemet, svarede ministeren, at de måtte henvende sig til de almindelige domstole. Det plejer imidlertid at være sådan, at en offentlig myndighed, hvis den erkender, at loven er overtrådt, og at dette har medført et økonomisk tab, naturligvis betaler; man siger ikke til den borger, der har lidt tabet, at vedkommende må gå til domstolene, når man erkender, at man har handlet i strid med lovgivningen.

Jeg vil spørge ministeren, om man ikke mener, det var rimeligt at betale, når man erkender, at der er handlet lovstridigt, og at dette har medført et økonomisk tab, og i benægtende fald, om man så i hvert fald ikke vil anbefale, at der gives fri proces, hvis de pågældende er nødt til at henvende sig til domstolene, hvilket dog altså ikke skulle være nødvendigt.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Espersen, at jeg synes, det dér med det lovstridige lyder meget voldsomt, nemlig som om en amtskommune bevidst har villet overtræde en gældende lov. Problemet kan jo også skyldes, at den pågældende amtskommune – og nogle af kommunerne inden for amtskommunen – reelt har haft vanskeligheder med at finde de pladser til dem, der var berettigede til dem. Jeg tror altså ikke, der er tale om en bevidst overtrædelse af loven, men snarere om nogle uheldige omstændigheder, som har gjort, at amtskommunen ikke har været i stand til at opfylde sin forpligtelse.

Derfor står vi nu i den situation, at vi skal prøve at finde ud af, hvordan vi kan sikre, at amtskommunen i fremtiden opfylder sine forpligtelser, således at ingen mennesker mister retten til dagpenge, fordi de ikke rettidigt får et jobtilbud.

Jeg mener ikke, at der er nogen som helst hjemmel til, at vi f.eks. kunne sige, at folk, der skulle have haft dagpenge, men som nu er på bistandshjælp, blev overført til dagpenge igen og fik en eller anden form for erstatning. Jeg mener ikke, der er nogen som helst lovhjemmel til at gøre dette.

Søren B. Jørgensen (S):

Jeg mener at kunne huske, at ministeren i sit svar til mig sagde, at man i første omgang har skrevet til amtskommunen. Må jeg tage det som udtryk for, at ministeren ikke vil udelukke, at man beder indenrigsministeren om at anvende styrelsesloven over for Vest-sjællands amt?

Ole Espersen (S):

Nu var ministeren faktisk selv inde på den mest naturlige konsekvens af det, der er sket, nemlig at man sagde til de mennesker, der var gået ud af dagpengelovgivningen og over på bistand på grund af en fejl – en lovstridig handling, som ministeren selv har sagt, ikke begået af ond vilje, men alligevel en lovstridig handling fra amtskommunens side – at de naturligvis ikke skulle lide tab, fordi en lov ikke var blevet opfyldt fra den offentlige myndigheds side.

Ministeren sagde, der ikke var lovhjemmel til at føre dem tilbage i systemet, og mit spørgsmål er derfor, om ministeren ikke synes, det var rimeligt, at de, der har måttet forlade systemet uden egen skyld, i kraft af en lovhjemmel kunne føres tilbage igen, og helt konkret, om ministeren vil tage initiativet til, at der gennemføres en sådan lovhjemmel.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg kan sige til hr. Søren B. Jørgensen, at jeg tror, jeg er lige så interesseret som han i, at dette her kommer til at fungere i praksis, og jeg vil altså i første omgang indskærpe Vestsjællands amtskommune dens ansvar. Men hvis det så viser sig, at man ikke kan få bragt problemerne på plads, må man selvfølgelig overveje, om der skal bruges andre virkemidler, som det hedder på moderne dansk, i den sammenhæng.

Dernæst vil jeg sige til hr. Ole Espersen, at jeg finder sagen angående problemerne i Vestsjællands amtskommune meget beklagelig, for når vi har en lov, skal den også overholdes, men jeg ved ikke rigtig, om det er den mest hensigtsmæssige måde at klare problemerne på, når det drejer sig om 48 personer, at fremsætte lovforslag i folketinget derom. Det kan jeg ikke umiddelbart svare bekræftende på, men vi vil i hvert fald arbejde meget stærkt på at forhindre, at andre kommer i en tilsvarende situation.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1070

8) Til *undervisningsministeren* af:

Helle Degn (S):

»Kan ministeren begrunde, hvorfor børnehave- og fritidspædagogseminarierne nedskæres med 6 klasser, og at der i stedet herfor kun oprettes 4 klasser på de socialpædagogiske seminarier?«

Skriftlig begrundelse

For undervisningsåret 1983-84 foreslår ministeren, at der skal forsvinde 50 uddannelsespladser til unge under uddannelse. Det harmonerer ikke med ministerens oplysninger om, at der skal oprettes flere uddannelsespladser.

Man kunne frygte, at 2 hold reelt skulle spares væk.

Merindskrivningen vil måske nok give flere pladser, men reelt nedlægge 2 klasser – en begrundelse herfor ønskes.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Nedskæringen af antallet af spor ved børne- og fritidspædagogseminarierne og udvidelsen af kapaciteten ved de socialpædagogiske seminarier må ses over en 2-årig periode, nemlig undervisningsårene 1983-84 og 1984-85.

I denne periode er der planlagt en udvidelse ved de socialpædagogiske seminarier svarende til i alt ti spor og en tilsvarende nedskæring ved børnehave- og fritidspædagogseminarierne. Når jeg finder det nødvendigt at nedskære sporantallet ved sidstnævnte, skyldes det de seneste beskæftigelsesprognoser, som er kommet, og som er tilstillet folketingets uddannelsesudvalg i februar, idet de tyder på, at vi får et problem på dette felt, der ligner det problem, vi i forvejen har på folkeskolelærerområdet, og det, vi får på gymnasieområdet. Dertil kommer, at der sidste år var virkeligt mange ledige pladser, da de primære ansøgninger var fordelt. Det har også spillet ind.

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at denne samlede politik hverken nu til sommer eller til næste sommer fører til, at der bliver færre pladser, for også her kommer den generelle merindskrivning til at få en vis effekt, såle-

des at der i 1983 alt i alt vil ske en udvidelse af den samlede optagelseskapa- citet på 226 uddannelsespladser.

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne takke og gentage spørgsmålet, for hvis ikke jeg kan få yderligere svar, må jeg forstå det sådan, at der reelt er tale om, at man nedskærer med to spor. Det begrundes ministeren med de ringe beskæftigelsesmæssige udsigter, men så er spørgsmålet, hvorfor man ikke vil forøge den anden kategori, nemlig de socialpædagogiske seminarier, med yderligere to spor, for det harmonerer jo meget dårligt med regeringens overordnede uddannelsespolitiske strategi om at etablere flere uddannelsespladser. Reelt er der tale om, at man gør noget andet end det, man siger. Jeg er enig med ministeren – det står også i begrundelsen for spørgsmålet – i, at det ikke er et spørgsmål om antallet af pladser, for jeg forstår godt, merindskrivningen giver noget, men i realiteten er der tale om, at to hold bortfalder, og så er det, jeg spørger, hvori den forstærkede indsats består.

Derudover vil jeg gerne spørge, om den besparelse, som ministeren i realiteten lægger op til her, er et led i besparelserne på 1984-budgettet på ministerens område.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er et led i løsningen af den næsten gordiske knude, at vi i en tid, hvor vi får lidt færre penge, fordi vi alle må holde igen – det gælder alle ministre – alligevel skal skaffe flere pladser. Den problemstilling søger vi at løse på den måde, at vi for det første overfører ressourcer fra områder med dårlige jobmuligheder til områder med gode beskæftigelsesmuligheder. For det andet øger vi holdstørrelserne lidt alle steder, for hvis ikke vi gjorde det sidste, ville vi komme i den paradoksale situation, at standarden ville være god på områder med dårlige beskæftigelsesmuligheder og dårlig på områder med gode beskæftigelsesmuligheder. Det har jeg redegjort for før, og spørgeren kan have ret i, at det betyder, at disse to seminarieformer tilsammen kommer til at yde et lille bitte bidrag til fællesskabet. Til gengæld kan jeg garantere for, at der bruges flere penge andre steder, og at der udbygges på erhvervsskoleområdet, på handelsskoler, ingeniøruddan-

[Undervisningsministeren]

nelser osv., og der er jo også ting i ungdomsarbejdsledelsesprogrammet – de 32 punkter – som klart koster penge, så pengene skal nok gå til et godt formål.

Men lad mig lige give en yderligere forklaring. Der starter i 1984 to helt nye socialpædagogiske seminarier, ét i Hellerup og ét i Gedved, og det skyldes, at folkettingen har pålagt mig, at vi, når vi nedlægger et folkeskolelærerseminarium, skal bruge det til noget andet. Årsagen til, at væksten ikke kan træde helt fuldt i kraft i år, er, at vi skal holde noget i reserve til de to helt nye seminarier, vi starter næste år. De kan ikke starte før, fordi der er næsten fyldt op med lærerstuderende både i Gedved og i Hellerup, og det bør også først starte næste år, for at vi kan få tid til at planlægge det. Jeg forstår godt, spørgeren stiller spørgsmålet. Dette er svaret, og det burde faktisk have været med i det oprindelige svar.

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne sige tak; jeg har faktisk fået bekræftet mit spørgsmål, nemlig at det er et led i ministerens beparelspolitik på hans eget område, at der her skal bortfalde to spor, og at det strider direkte imod intentionerne om en forstærket indsats for de unge. Konsekvensen af det, ministeren foretager sig, er nemlig, at man alene sætter flere stole ind, samtidig med at man foretager reelle besparelser.

Så siger ministeren, at dette her også har en tråd over til seminarieforliget, fordi vi skal have tingene til at gå op. Mig bekendt har f.eks. Ballerup-seminariet muligheder for at føre det videre, og de har oven i købet givet tilbud om det. De har lærerkapacitet, og de har lokalekapacitet, så de vil sagtens kunne påtage sig at lade det ene spor køre videre uden synderlig store merudgifter. Men jeg har som sagt fået bekræftet min antagelse, nemlig at det er et led i regeringens sparepolitik.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ja, det ved jeg ikke om jeg kan godkende, for sagen er jo, at vi i 1984 opretter ti nye spor i stedet for de ti spor, der alt i alt forsvinder: ti spor færre ved børnehav- og fritidspædagogseminarierne og ti spor flere ved de socialpædagogiske seminarier. Men da de

to helt splinternye seminarier først kan starte i 1984, ville vi, hvis vi skulle tilfredsstille spørgeren, yderligere skulle oprette ekstra hold ved de socialpædagogiske seminarier nu – vel vidende, at de næste år skal overføres til de nye seminarier. Det tror jeg slet ikke er en fornuftig politik, og derfor synes jeg, det er ganske rimeligt, at vi har sagt: vi prøver at skabe en blød overgang, vi udvider med otte i år og med ti næste år i stedet for at føre en siksakkurs og lave ti ekstra hold på de bestående seminarier og derefter lægge seks hold ud på de to nye seminarier med deraf følgende problemer med læreransættelser osv.

Helle Degn (S):

Blot den korte kommentar: ministeren siger, han ikke vil føre en siksakkurs. I virkeligheden gør man det ved, at der forsvinder to hold her, for det betyder lærerafskedigelser for undervisningsåret 1983–84 og læreransættelser i undervisningsåret 1984–85, så kaos bliver der.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1073

9) Til *undervisningsministeren* af:

Albertsen (S):

»På hvilket lovgrundlag mener ministeren at kunne true RUC med, at rigsrevisionen vil blive beordret til at efterse RUCs administration og økonomi?«

Skriftlig begrundelse

I et offentliggjort brev til RUCs rektor har undervisningsministeren fremført, at han overvejer at lade rigsrevisionen se på sagen om RUCs kampagneaktiviteter.

Det må undre, at et medlem af en regering anvender rigsrevisionen som skræmmefaktor, så meget mere som der efter alt at dømme ikke eksisterer et lovgrundlag for udsendelse af slige trusler til selvstændige styrelser for universiteterne.

Albertsen (S):

Det har vakt nogen undren rundt omkring og enkelte steder endog skabt uro, når man har bemærket, at undervisningsministeren har skrevet til rektor på Roskilde universitetscenter og fremdraget en række problemer

[Albertsen]

og i den forbindelse har sagt, at undervisningsministeren, såfremt disse problemer ikke afklares på en for ham tilfredsstillende måde, vil foranledige, at rigsrevisionen ser på sagen. I den forbindelse antydes der, at det kan betyde strammere regler for, hvad universiteterne må bruges til. Senere står der i det pågældende brev, at ministeren håber, at svaret kan blive så tilfredsstillende, at »vi kan spare rigsrevisionen og os selv« for besværet med at gå tingene efter i sømmene.

Mit spørgsmål er, hvilket lovgrundlag ministeren har for at tillade sig dette, som jeg mener helt klart er en trussel. Er der i statsrevisionslovgivningen eller i bemærkningerne noget som helst grundlag for, at ministeren kan tillade sig at fremføre en sådan betragtning? Jeg mener bestemt ikke, der hverken i lovgivningen eller i betænkningen fra 1975, hvor denne lov blev vedtaget, er noget grundlag for ministerens antydninger eller – som jeg vil kalde det – trusler, og derfor venter jeg spændt på den forklaring, ministeren kan give på, hvilket grundlag han har for at sige det, han i dette tilfælde har gjort i brevet til rektor på Roskilde universitetscenter.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne sige til den højtærede spørger, tidligere finansudvalgsformand, nuværende statsrevisor, at jeg har den allerstørste respekt for enhver, der værner om folketingets integritet og suveræniteten, og mener, at enhver minister, som tror, at han kan beordre statsrevisorerne til noget som helst, selvfølgelig skal have noget andet at vide.

Derfor vil jeg gerne her sige, at brevet heller ikke skal fortolkes sådan. Men jeg må gøre statsrevisoren opmærksom på, at der i § 8, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. står:

»Rigsrevisoren bistår ministrene ved tilrettelæggelsen af regnskabsførelsen og den regnskabsmæssige kontrol.«

I den citerede sætning om, at jeg eventuelt ville lade rigsrevisionen hjælpe mig med at udfærdige nærmere regler eller vurdere, om der var behov for sådanne regler, lå blot, at jeg i så fald i medfør af denne bestemmelse ville henvende mig til rigsrevisionen, vel vidende – det erkender jeg – at det kan jeg ikke pålægge rigsrevisionen at gøre. For så vidt har spørgeren ret; det skal han have.

Albertsen (S):

Vi vil gerne være venlige over for ministeren, og jeg betragter ministerens fremstilling her som en klar beklagelse af brevets formulering, idet der helt klart var indlagt en tone, hvor jeg tror, at min tolkning svarer til den måde, man almindeligvis tolker et sådant brev på. Jeg ved ikke, om jeg skal anbefale ministeren en anden gang at overveje sådanne formuleringer nok så grundigt, før det fremsættes på en sådan måde, at offentligheden får det i hænde, og sådan at de berørte parter faktisk føler det som en trussel. Jeg opfatter ministerens fremstilling her som en tilkendegivelse af, at en sådan holdning vil være fremherskende i fremtiden.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Nu overfortolker spørgeren sagen lidt. Jeg skrev kun, at jeg overvejer at lade rigsrevisionen se på sagen. Deri ligger altså ikke, at jeg har givet mig selv bemyndigelse til at tvinge rigsrevisionen, hvis den ikke vil. Der er en bestemmelse i lov om revisionen af statens regnskaber, der siger, at rigsrevisionen bistår, og det betyder, at rigsrevisionen skal bistå ministrene ved tilrettelæggelsen af regnskabsførelsen og den regnskabsmæssige kontrol. Sådan må det vel forstås, når der står »rigsrevisoren bistår ministrene«.

Når jeg erkender, at statsrevisorerne selvfølgelig kan sige nej til at bistå, så har jeg givet den indrømmelse, der skal gives. Der er ikke noget forkert i, at jeg i medfør af § 8, stk. 2, skrev det, jeg skrev. Sætninger kan jo somme tider være tvetydige, og denne kunne udlægges, som om jeg troede, at jeg kunne kommandere dem til det. Det kan jeg ikke, og så er den historie vistnok ikke længere.

Albertsen (S):

Jeg vil opfatte ministerens fremstilling her som en beklagelse, for jeg vil gerne hjælpe ministeren. Men jeg må indrømme, at nogle af hans udtalelser var lidt kryptiske. Hverken ministeren eller jeg er jurister, så dette med at fortolke sætningerne i alle enkeltheder kan måske være lidt svært. Jeg vil godt sige, at denne lovs § 8, stk. 2, tror jeg nok af rigsrevisionen og statsrevisorkollegiet vil blive fortolket på en lidt anden måde.

Ministeren skriver i brevet til rektoren for RUC, »at dit svar kan blive så tilfredsstillende«.

[Albertsen]

de, at vi kan spare rigsrevisionen.« Dermed siger ministeren: hvis du ikke svarer mig på en ordentlig måde, så skal jeg nok sørge for, at rigsrevisionen kommer efter dig. Den magt og adkomst har ministeren ikke, fordi der udtrykkelig står i betænkningen fra 1975, at man ved at etablere rigsrevisoratet vil sikre en instans, der er uafhængig af regering og folketing. Derfor kan det kun afgøres af kollegiet, ikke af nogen minister. Det er en god ordning, som jeg er sikker på at ministeren vil bidrage til at værne om for fremtiden.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det, jeg ville spare rigsrevisionen for, var ulejligheden med at modtage en henvendelse, som rigsrevisionen efter alt at dømme ville tage op. Jeg må gentage, at der står i loven, at rigsrevisoren bistår ministrene, og det er ret umisforståeligt. Jeg synes ikke, vi skal gentage hinanden, for jeg forstår godt, hvad spørgeren siger, og han forstår også, hvad jeg siger.

Ole Espersen (S):

Jeg forstår ikke, hvorfor rigsrevisionen overhovedet er nævnt i det brev. Efter loven er der, som ministeren siger, altså en mulighed for, at man kan få bistand fra rigsrevisor til løsningen af visse opgaver. For at vide, om ministeren har brug for den bistand, er det vel, at ministeren skriver til rektoren for RUC. Brevet har til hensigt at få oplyst, hvad der er foregået, således at ministeren kan se, om det, der er sket, er korrekt eller ikke korrekt. Jeg går ud fra, at man, når man havde fået det materiale, og hvis ministeren fandt, at der var forretningsgange, som var forkerte, så kunne gå til rigsrevisionen. Men det er da vist meget usædvanligt, at man, når man som minister inden for sit forvaltningsområde beder om oplysninger af regnskabsmæssig karakter, nævner rigsrevisionen, før man har fået disse oplysninger.

Derfor er mit spørgsmål: hvad var hensigten overhovedet, når det ikke var en trussel, med at nævne rigsrevisionen allerede på det stadium?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Man har jo tit fået rapporter fra rigsrevisionen, som har opfordret ministrene til at ud-

færdige regler på et felt, hvor de mener, at der er uklarhed.

Det, det drejer sig om her, er, tror jeg nok, en situation, hvor der er meget, meget vide rammer for, hvad universiteterne kan gøre. Der nævner jeg blot, at det kunne tænkes, at jeg ville bede rigsrevisionen om at tage stilling til, om dette var et rigtigt område at lave regler for, fordi der er meget få regler på dette felt.

I øvrigt tager jeg hr. Ole Espersens indlæg som en meningstilkendegivelse. Man kan altid bagefter overveje, om man skulle have gjort tingene på en anden måde. Det kan man.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1054

10) Til *industriministeren* af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Har ministeren planer om at ændre personalenormeringerne i monopoltilsynet?«

Skriftlig begrundelse

Det fremgår af dagspressen – Aktuelt den 20. april 1983 – at en ledig stilling som kon-torchef i monopoltilsynet konstitueres i stedet for besættes.

Det ville være en forringelse af mulighederne for at opfylde intentionerne i monopolloven, hvis der bliver tale om personalenedskæringer. Derfor ønskes en redegørelse om eventuelle planlagte nedskæringer.

Tove Lindbo Larsen (S):

Det er fremgået af meddelelser i dagspressen, at industriministeren er i gang med personalerokeringer imellem forskellige områder i industriministeriet. Jeg har nævnt et eksempel på det i min begrundelse. Senest er oplyst, at ændringer i monopoltilsynet måske var undervejs. Det er min vurdering, at personalenedskæringer vil forringe monopoltilsynets muligheder for at opfylde intentionerne i monopolloven, og derfor vil jeg spørge, om industriministeren har planer om at ændre personalenormeringerne i monopoltilsynet.

Industriministeren (Stetter):

[Industriministeren]

Regeringen har besluttet, at hvert ministerområdes personaleforbrug skal nedbringes med 1 pct. årligt fra og med 1985, og at der ikke kan oprettes nye stillinger i forbindelse med f.eks. ny lovgivning. Opgaver i sammenhæng hermed forudsættes klareret ved omprioritering inden for de enkelte ministerområder.

En gennemgang af industriministeriets fremtidige arbejdsopgaver har vist, at det vil blive nødvendigt at gennemføre betydelige omstillinger i ministeriets bevillings- og personalebenyttelse i de kommende år. Det er følgelig nødvendigt, at der søges tilvejebragt den mest hensigtsmæssige udnyttelse af industriministeriets samlede personaleressourcer, så man på ethvert tidspunkt kan sætte ind, hvor presset er størst.

På dette grundlag er der truffet beslutning om, at industriministeriets institutioner for fremtiden skal indberette afgang af personale til industriministeriets departement, så der kan ske en central vurdering af behovet for arbejdskraft inden for hele området. I denne vurdering skal der både tages stilling til mulighederne for at forenkle regler og procedurer m.v. og til mulighederne for at rationalisere samt omstille arbejdsgange og teknikker. Indførelse af ny kontorteknologi vil ligeledes komme til at spille en central rolle.

Som svar på spørgsmålet kan jeg direkte sige, at jeg har ingen specielle planer om at ændre personalenormeringerne i monopoltilsynet, men på den anden side vil monopoltilsynet naturligvis blive indordnet under de almindelige retningslinjer for personalepolitik på området.

Tove Lindbo Larsen (S):

Jeg takker for svaret og er da tilfreds med at høre, at man ikke vil ændre personalenormeringerne i monopoltilsynet. Ministeren sluttede med at sige, at man vil indordne det eller noget i den retning. Derfor vil jeg godt spørge: hvad ligger der i det udtryk?

Industriministeren (Stetter):

Der ligger simpelt hen, at i det omfang der forekommer naturlig afgang i monopoltilsynet, skal det indberettes til industriministeriet. Så får vi en nødvendig tænkepause eller et pusterum, om man vil, til at overveje, hvordan vi skal indrette os med henblik på

at få den bedst mulige udnyttelse af det personale, som er til rådighed, både inden for departementet og inden for de institutioner, som hører til departementet.

Tove Lindbo Larsen (S):

Må jeg forstå svaret på den måde, at antallet af medarbejdere i monopoltilsynet ikke bliver ændret?

Industriministeren (Stetter):

Jeg kan ikke forhindre fru Tove Lindbo Larsen i at forstå svaret på den måde, som det ærede medlem ønsker at forstå det, men det ligger der ikke i mine bemærkninger. Der ligger naturligvis dette, at også monopoltilsynets personale bliver nødsaget til at indordne sig under de generelle regler. Det er naturligvis ikke således, at vi udelukkende tænker på tjenestemandsløvens tekst. Vi tænker naturligvis også på, at der skal ske forhandlinger imellem ministeriet og de enkelte personalegruppers organisationer og medarbejdere. Tankegangen er formentlig klar nok. Det er ikke muligt at fastfryse alle mulige normeringer på nuværende tidspunkt. Der sker store ændringer i samfundet, også inden for det administrationsområde, jeg har det politiske ansvar for, og derfor er det simpelt hen nødvendigt, at vi anvender det personale, vi har til rådighed, på den mest effektive og hensigtsmæssige måde.

Tove Lindbo Larsen (S):

Ja, nu er det jo spørgetid, så det er mig, der spørger, og ikke mig, der konkluderer. Jeg vil godt stille et sidste spørgsmål i denne forbindelse: er det ministerens opfattelse, at situationen er ændret så meget i vores samfund, at der kan være grundlag for eventuelt at nedskære personalet? Jeg ønsker ingen nedskæring. Det håber jeg at ministeren har forstået.

Industriministeren (Stetter):

Det kan ikke være fru Tove Lindbo Larsen ubekendt, at der sker enorme ændringer, bl.a. ved indførelse af en moderne kontorteknologi, og alene af den grund er det nødvendigt, at vi har mulighed for at omplacere. Der er ikke så meget tale om nedskæringer, som der er tale om, at vi også i industriministeriet, som i alt har et personale på 1740

[Industriministeren]

medarbejdere, aktivt udnytter de muligheder, der ligger i naturlig afgang.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Første næstformand (Knud Østergaard):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

- Tinning: spm. nr. S 928
- Dohrmann: spm. nr. S 945 og 1006
- Waldorff: spm. nr. S 962
- Ole Henriksen: spm. nr. S 972
- Bernhard Baunsgaard: spm. nr. S 974, 979, 981 og 982
- Kirsten Fog Hjort: spm. nr. S 975 og 977
- Alice Faber: spm. nr. S 986-988
- Dorte Bennedsen: spm. nr. S 989
- Pelle Voigt: spm. nr. S 990 og 1018
- Bjørn Elmquist: spm. nr. S 991
- Askjær Jørgensen: spm. nr. S 992, 1007 og 1032
- Tove Niemann: spm. nr. S 993, 1004, 1028 og 1045
- Svend Heiselberg: spm. nr. S 994 og 1031
- Birthe Hansen: spm. nr. S 995 og 1001
- Arne Jensen: spm. nr. S 998
- Maisted: spm. nr. S 999, 1003 og 1011
- Knud Lind: spm. nr. S 1005
- Lawaetz: spm. nr. S 1010
- Glistrup: spm. nr. S 1014
- Gammelgaard: spm. nr. S 1020
- Tommy Dinesen: spm. nr. S 1041 og 1042

Spm. nr. S 928

Til indenrigsministeren (6/4 83) af:

Tinning (VS):

»Er ministeren enig i, at skolepsykologiske rapporter kun bør opbevares ud over endt skolegang under forudsætning af, at såvel det pågældende barn som dets forældre har erklæret sig indforståede med en sådan opbevaring – og eventuelt senere arkivering i landsarkivet?«

Begrundelse

Ministeren har tidligere tilkendegivet, at ministeren er indstillet på at ændre den gældende kassationsbekendtgørelse, således at der for så vidt angår de skolepsykologiske rapporter kun skal opbevares det, der er absolut nødvendigt af hensyn til de forskningsmæssige interesser – ligesom ministeren tidligere har oplyst, at der vil fremkomme forslag til en ny eller revideret bekendtgørelse i løbet af sommeren. I Morgenavisen Jyllands-Posten for 5. april omtales psykolograpporternes skæbne, og undervisningsinspektør I. Skov Jørgensen er citeret for, at »jeg tror ikke på forskningsværdien af de notater... Vi er slet ikke interesseret i at opbevare alt det papir, og jeg kan ikke se, hvem der skulle have interesse i det.« Det kan spørgeren nu godt: De omfattende arkiver vil blive yderst interessante forskningsgenstande, ikke alene for den ambitiøse forsker, men også for statslige effektundersøgelser af det sociale og sundhedsmæssige system.

Det er blot endnu en grund til, at beskyttelsen af borgerne og deres sikkerhed mod misbrug af fortroligt materiale må gå forud for forskernes interesse i et godt forskningsmateriale. En bekræftende besvarelse af spørgsmålet vil netop være med til at sikre en sådan beskyttelse.

Besvarelse (19/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Som jeg tidligere har oplyst, er indenrigsministeriets bekendtgørelse om kassation i kommunernes arkiver i øjeblikket under revision i ministeriet. En arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter for rigsarkivet, Kommunernes Landsforening, Københavns kommune og indenrigsministeriet påregnes således i løbet af sommeren 1983 at fremkomme med forslag til ny bekendtgørelse.

Det har ikke hidtil været sædvanlig arkiveringspraksis, at den person, som en sag vedrører, selv kan afgøre, om sagen skal bevares eller ej. Selv om der stilles meget strenge sikkerhedskrav i forbindelse med opbevaringen af rapporterne – idet de ikke er tilgængelige for nogen overhovedet før 80 år efter, at de er afleveret til landsarkiverne – er jeg imidlertid opmærksom på, at der kan gøre sig særlige forhold gældende med hensyn til de skolepsykologiske rapporter. Jeg har ikke endeligt taget stilling til, hvilke regler der

[Indenrigsministeren]

fremover skal gælde for rapporterne. Men som jeg tidligere har givet udtryk for, er det min opfattelse, at der kun skal opbevares det, der er absolut nødvendigt af hensyn til de forskningsmæssige interesser. Spørgerens synspunkter vil i øvrigt indgå som momenter ved overvejelserne, herunder også i arbejdsgruppens overvejelser.

Spm. nr. S 945

Til *ministeren for offentlige arbejder* (7/4 83) af:

Dohrmann (FP):

»Kan ministeren oplyse nærmere om baggrunden for, at han ikke inden de voldsomme takststigninger på Fanøoverfarten har taget det hensyn til Fanøs befolkning og erhvervsliv, at man gennem oplysninger til lokalbefolkningen gav denne tid til og mulighed for at privatisere ruten?«

Begrundelse

Som bekendt mener fremskridtspartiet, at den kollektive trafik, post- og telegrafvæsenet etc. skal hvile økonomisk i sig selv.

Gang efter gang støder vi imidlertid på det problem, at monopol og dyrt bureaukrati påtvinger brugerne alt for store udgifter.

Løsningen herpå er privatisering, hvilket

efter de faldne udtalelser også skulle være regeringens mål. På den baggrund findes det meget besynderligt, at ministeren gennemfører store takststigninger på Fanøoverfarten, uden at man lokalt har haft nogen som helst mulighed for at overlade besejlingen til private.

Besvarelse (20/4 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

De nye takster på Esbjerg-Fanø-overfarten er udformet på en sådan måde, at den lokale befolkning og det lokale erhvervsliv ved benyttelse af rabatbilletter og månedskort ikke påføres væsentlig større stigninger, end tilfældet har været på DSBs øvrige net.

De ekstraordinære forhøjelser på dobbeltbilletter til køretøjer er foretaget for at skaffe balance mellem overfartens indtægter og udgifter.

Det er i øvrigt min opfattelse, at overfarten drives rationelt med minimale administrationsomkostninger.

Sammenligninger med takstniveauet på andre overfarter af omtrent tilsvarende længde (såvel stats- som privatdrevne) viser i øvrigt, at selv med de nye takster på Esbjerg-Fanø-overfarten er der på denne overfart tale om et lavt takstniveau.

Eksempelvis kan nævnes følgende takster:

	Esbjerg-Fanø (DSB)	Hundested-Rørvig (privat)	Helsingør-Helsingborg (DSB/SJ)
Dobbeltbillet, voksen	10,00 kr.	32,00 kr.	21,00 kr.
Rabatbillet til 10 dobbeltrejser, voksen	74,00 kr.	230,00 kr.	112,00 kr.
Personbil indtil 6 m			
sommer	105,00 kr.	110,00 kr.	195,00 kr.
vinter	75,00 kr.	110,00 kr.	170,00 kr.
Rabatbillet for personbil indtil 6 m (10 dobbeltrejser)	584,00 kr.	800,00 kr.	1.420,00 kr.

Jeg har ikke anset det for sandsynligt, at der ville være mulighed for at privatisere denne overfart, idet overfartens afkast - bl.a. på grund af kravet om at holde beredskab i natterne af hensyn til sygetransporter - ikke uden væsentlige takstforhøjelser ud over de nu foretagne ville kunne blive af en sådan størrelse, at en overtagelse på private hænder ville være af interesse for Fanøborgerne. Det

må herved også tages i betragtning, at der jo ikke beregnes driftsherregvinst, når staten driver en overfart.

Overfartens forventede underskud før afskrivning og forrentning inkl. den planlagte forhøjelse pr. 1. november 1983 på yderligere 6 pct. forventes i 1983 at udgøre 1,5 mill. kr. På årsbasis fremover forventes underskuddet at blive 0,3 mill. kr. før afskrivning og for-

[Ministeren for offentlige arbejder]

rentning, som udgør 0,6 mill. kr., i alt 0,9 mill. kr.

Spm. nr. S 962

Til *socialministeren* (8/4 83) af:

Waldorff (VS):

»I forbindelse med muligheden for at få orlov under graviditet med henvisning til fosterskadende eller muligt fosterskadende arbejdsmiljø vil ministeren så oplyse, hvor mange der har benyttet sig af denne mulighed, hvordan de fordeler sig på de forskellige fag, samt hvor mange der har fået afslag på en sådan ansøgning om orlov?«

Begrundelse

Med indførelse af nye dagpengeregler i 1981 blev der åbnet mulighed for at få orlov under graviditeten med henvisning til fosterskadende arbejdsmiljø, dagpengeloven § 33, stk. 4. I det tilhørende cirkulære – sikringsstyrelsen, 7. september 1981 – er anført, at for eksempel malere, som arbejder med organiske opløsningsmidler, kan komme ind under disse regler.

Mange kvinder er i tvivl om, hvorvidt de selv er omfattet af muligheden for orlov under graviditeten, og derfor vil det være værdifuldt at få illustreret reglernes anvendelse i praksis. Derfor efterlyses også kriterierne for godkendelse af orlov.

Oplysninger om, hvorledes praksis er, vil også give arbejdstilsynet og andre myndigheder bedre muligheder i planlægningen af yderligere forholdsregler mod fosterskader i arbejdsmiljøet.

Besvarelse (18/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Sikringsstyrelsen har i 1982 iværksat en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse til de kommunale dagpengemyndigheder for at få en belysning af anvendelsen af de nye regler for dagpenge ved fravær før 4 ugers perioden før forventet fødsel.

De sidste skemaer forventes at være sikringsstyrelsen i hænde i løbet af maj 1983, hvorefter materialet vil blive bearbejdet. Undersøgelsen vil belyse, hvor mange der i april og juli kvartaler 1982 har indgivet anmodning om dagpenge i henhold til dagpengelo-

vens § 33, stk. 4, herunder omfanget af fravær på grund af arbejdets særlige karakter (muligt fosterskadende arbejdsmiljø).

Undersøgelsen kan endvidere belyse længden af fraværet, samt hvornår i graviditetsperioden fraværet er forekommet. Undersøgelsen kan derimod ikke belyse, hvorledes fraværet fordeler sig på fag, eller hvor mange der har fået afslag på ansøgning om orlov.

Hvad angår kriterierne for godkendelse af orlov, henvises til § 1, stk. 2, i lov nr. 234 af 4. juni 1980 om barselorlov m.v. En lønmodtager har herefter ret til fuldt fravær fra arbejdet i de perioder, hvor lønmodtageren – ud over den periode, hvor der skønnes at være 4 uger til fødslen og 14 uger efter fødslen – er berettiget til dagpenge ved graviditet, barsel og adoption.

Spm. nr. S 972

Til *socialministeren* (8/4 83) af:

Ole Henriksen (SF):

»Hvilken procedure følges ved behandling af sager om dagpenge under graviditet med henvisning til risiko for fosterskader i arbejdsmiljøet?«

Begrundelse

I cirkulæret om dagpenge under graviditet og fødsel er ikke beskrevet nogen præcis procedure for behandlingen af sager om dagpenge under graviditeten på grund af fosterskadende arbejdsmiljø.

Proceduren må derfor berø på en udviklet praksis, som bedes beskrevet i svaret.

Besvarelse (18/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

I sikringsstyrelsens cirkulære af 7. september 1981 om bestemmelserne i dagpengelovens § 33, stk. 4, om ret til dagpenge ved fravær inden 4 ugers perioden før forventet fødsel er i afsnit II, pkt. B, angivet en bestemt procedure for behandling af sager om dagpenge under graviditet på grund af risiko for fosterskader på grund af arbejdets særlige karakter.

Vurderingen af denne risiko foretages almindeligvis af kvindens egen læge eller eventuelt en speciallæge efter en bedømmelse af kvindens beskrivelse af sin arbejdssituation.

[Socialministeren]

Hvis lægen skønner, at yderligere oplysninger er nødvendige, kan den gravide eventuelt selv søge oplysningerne om de konstaterede eller formodede risikofaktorer på arbejdspladsen hos sikkerhedsorganisationen og/eller bedriftssundhedstjenesten, hvor sådan findes. Herudover vil lægen ved bedømmelsen kunne lægge eventuel forhåndsviden om tilstedeværelsen af risikofaktorer på arbejdspladsen til grund og selv rette henvendelse til bedriftslægen, hvor en sådan findes, eller eventuelt kontakte en arbejdsmedicinsk klinik.

Til brug for behandlingen af disse dagpenge-sager er der udarbejdet en særlig lægeattest, som forventes taget i brug om nogle måneder. På bagsiden af attesten er proceduren optrykt. Et eksemplar af attesten vedlægges. (Ikke optrykt her).

Efter modtagelsen af attesten må kommunen udbetale dagpenge for den kortere periode, der vil medgå til at indhente yderligere oplysninger om arbejdsforholdene, f.eks. ved gennem arbejdsgiveren at anmode den stedlige arbejdstilsynskreds om en udtalelse om de skadelige påvirkninger ved kvindens arbejde. Muligheden for at give kvinden andet passende arbejde i virksomheden under graviditeten skal også undersøges.

På grundlag af de indkomne oplysninger foretager social- og sundhedsforvaltningen en risikovurdering.

Skønnes der ikke at være tilstrækkeligt grundlag for en endelig stillingtagen, kan forvaltningen søge specialrådgivning i direktoratet for arbejdstilsynet og hos de arbejdsmedicinske klinikker og ambulatorier.

Den ovennævnte fremgangsmåde i de omhandlede sager er tilrettelagt i samråd med direktoratet for arbejdstilsynet, arbejdsmarkedets hovedorganisationer og lægeforeningens socialmedicinske udvalg.

Det er socialministeriets indtryk, at fremgangsmåden i praksis følges af kommunerne.

Spm. nr. S 974

Til statsministeren (11/4 83) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Finder statsministeren ikke, at der sker overgreb mod de grundlovssikrede rettigheder, når lærere på Frederiksberg ikke frit må

deltage i diskussionen omkring nedlæggelsen af deres skole?»

Begrundelse

I grundlovens § 77 hedder det: »Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingen sinde på ny indføres.« I § 78, stk. 1: »Borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at danne foreninger i ethvert lovligt øjemed.« Og i § 79: »Borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnede«.

Ifølge Politiken for den 10. april 1983 har Frederiksbergs konservative borgmester, John Winther, meddelt lærerne ved skolen på Nordens Plads, at de ikke må støtte forældrene i bestræbelserne på at hindre skolen i at blive nedlagt; bl.a. må lærerne ikke deltage i et optog, dagen før der skal holdes afstemning om skolen, og lærerne må ikke hjælpe til ved at transportere afstemningsberettigede til afstemningsstedet på skolen.

Lærerrådsformanden udtaler i anledning af påbudet fra borgmesteren, at lærerne i en tid, hvor fastansatte lærere fyres, ikke tør risikere, at der rejses disciplinære sager imod dem.

Professor Poul Andersen udarbejdede i sin tid et foredrag om offentligt ansattes yringsfrihed, hvori han klart udtalte, at den offentlige debat ville vinde i kvalitet, hvis offentligt ansatte deltog i debatten, især om sager, de havde forstand på, fordi de arbejdede med dem til daglig, og Poul Andersen, der jo som bekendt var venstremand, fortsatte i sit foredrag, der blev holdt i 1935, at offentligt ansatte ikke burde finde sig i den nedvurdering, der skete af dem som borgere, hvis grundloven ikke gjaldt for dem. Poul Andersen understregede også, at ingen borgmester eller minister kunne betale de offentligt ansatte – det skete med penge opkrævet hos skatteborgerne. De offentligt ansattes egentlige arbejdsgivere må derfor være borgerne, og en logisk følge må være, at de offentligt ansatte af hensyn til deres egentlige arbejdsgivere offentligt giver udtryk for deres opfattelse.

Besvarelse (19/4 83):

Statsministeren (Poul Schlüter):

[Statsministeren]

Offentligt ansattes ytringsfrihed og forsamlingsfrihed må sammenholdes med deres loyalitetspligt.

De pågældende lærere overvejede i forbindelse med en afstemning omkring nedlæggelsen af en skole på Frederiksberg forskellige aktiviteter, f.eks. uddeling af løbesedler, opsætning af plakater, deltagelse i optog og medvirken i etablering af en kørselsordning for vægterne.

Lærerne havde inden deres henvendelse til borgmesteren på Frederiksberg selv forelagt disse overvejelser for Danmarks Lærereforening, der bl.a. oplyste, at det ville være betænkeligt, hvis lærerne søgte at påvirke beslutningen om, hvorvidt skolen skulle nedlægges eller ej, idet det ikke på forhånd kunne udelukkes, at kommunalbestyrelsen ville anse de pågældende aktiviteter som stridende mod tjenestemænds loyalitetsforpligtelse. Foreningen ville ikke udelukke, at samtlige de fire nævnte aktiviteter efter omstændighederne ville kunne opfattes som forsøg på at påvirke afstemningens udfald, således at deltagelse i aktiviteterne måtte forudsætte forudgående samtykke fra kommunalbestyrelsen.

Lærerne henvendte sig på så sent et tidspunkt til borgmesteren, at han ikke kunne nå at forelægge sagen for kommunalbestyrelsen.

Jeg finder således ikke, at der er sket overgreb mod de grundlovssikrede rettigheder.

Spm. nr. S 975

Til *socialministeren* (8/4 83) af:

Kirsten Fog Hjort (SF):

»Hvad vil ministeren gøre for at imødegå den forringelse af kvindernes stilling på arbejdsmarkedet, som vil følge af en udstrakt brug af retten til dagpenge under graviditet med henvisning til risikoen for fosterskader i arbejdsmiljøet?«

Begrundelse

Kvindens stilling i konkurrencen med mænd om de samme job er i forvejen svær. Det er meget sandsynligt, at en udstrakt anvendelse af muligheden for dagpenge under graviditeten yderligere vil gøre det vanskeligt for mange kvinder at komme ind i traditionelle mandefag. Det vil derfor være nødvendigt med foranstaltninger til at imødegå den

forringelse, hvis de nye dagpengeregler skal udnyttes efter hensigten.

Besvarelse (18/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Efter dagpengelovens § 33, stk. 4, er en kvinde under fravær fra arbejdet inden 4 ugers perioden før fødslen berettiget til dagpenge, når bl.a. arbejdets særlige karakter medfører risiko for fosteret.

Baggrunden for bestemmelsen er, at en gravid kvinde, der må ophøre med arbejdet på grund af, at arbejdets særlige karakter medfører risiko for fosteret, kan komme i den situation, at hun ikke kan finde et arbejde, som hun kan overtage, og heller ikke er anviselig til arbejde inden for sit fagområde og derfor ikke berettiget til arbejdsløshedssunderstøttelse, da hun ikke findes at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Hensigten med dagpengereglen er således at sikre gravide kvinder, der må ophøre med arbejdet af de nævnte grunde, økonomisk kompensation.

Bestemmelsens anvendelse findes ikke at medføre en forringelse af kvindernes stilling på arbejdsmarkedet. Det bemærkes herved, at dagpenge ved graviditet, barsel og adoptionsydes af det sociale udvalg.

Spm. nr. S 977

Til *socialministeren* (8/4 83) af:

Kirsten Fog Hjort (SF):

»Føreligger der noget skøn over, hvor stor en del af de arbejdsbetingede fosterskader der kan undgås med de nugældende dagpengeregler?«

Begrundelse

Selv om der med ændringen af dagpengeloven i 1981 er skabt mulighed for at undgå en del af de arbejdsbetingede fosterskader gennem orlov under graviditeten, er der stadig ingen mulighed for at undgå de tidligst opståede skader.

Både mænd og kvinder udsættes for fosterskadende påvirkninger, som kan være medvirkende årsager til de mange spontane aborter, medfødte misdannelser, infertilitet osv. Disse påvirkninger sker også, før gravi-

[Kirsten Fog Hjort]

diteten erkendes, og hindres derfor ikke af orlov under graviditeten.

Besvarelse (18/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Sagen har været drøftet med sikringsstyrelsen, sundhedsstyrelsen og arbejdstilsynet. Ingen af disse er bekendt med, at der foreligger et skøn som det omhandlede. Socialministeriet har heller ikke kendskab hertil.

Det kan endvidere bemærkes, at sundhedsstyrelsen har oplyst, at der som led i kortlægning af de faktorer, der bevirker fosterskader, herunder arbejdsbetingede fosterskader, for nylig er oprettet et register i sundhedsstyrelsen. Der foreligger på nuværende tidspunkt ingen samlede resultater fra registret.

Der kan i øvrigt henvises til socialministerens svar på spørgsmål nr. S 962 stillet af Waldorff (VS).

Spm. nr. S 979

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (8/4 83) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Hvilke følger vil de spareplaner, som Københavns amt har bebudet, få for Det rejsende Landsteater?«

Begrundelse

I en artikel i Politiken for fredag den 8. april forudser den socialdemokratiske amtsborgmester Per Kaalund, at Københavns amt »ikke kan komme uden om de kulturelle aktiviteter« med de besparelser, der er lagt op til.

Som bekendt får Det rejsende Landsteater lige store tilskud fra staten og amterne tilsammen. Hvis Københavns amt skærer ned på sine kulturelle bevillinger, vil det vel også ramme tilskuddet til Det rejsende Landsteater, Det danske Teater, Den jyske Opera m.fl., og det må jo forudses, at de øvrige amter også vil skære ned på deres tilskud, når landets rigeste amt lægger for.

Da der tidligere under de sidste 10 års socialdemokratiske kulturministre er skåret kraftigt ned – fra 1¼ pct. til 0,8 pct. af de statslige udgifter – må en fornyet spareindsats ramme særlig hårdt og skæbnesvangert.

Besvarelse (19/4 83):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Det rejsende Landsteater omfatter Det danske Teater, Den jyske Opera og et antal andre turnerende teatre, jfr. teaterlovens § 14. Udgifterne ved driften af de til Det rejsende Landsteater knyttede teatervirksomheder dækkes med 50 pct. af staten og 50 pct. af amterne.

Det rejsende Landsteater ledes af en styrelse, hvori hvert amt er repræsenteret, og hvor amtsrepræsentanterne tilsammen har flertal. Det er styrelsen, som vedtager institutionens budget, der indsendes til ministeriet til godkendelse.

Styrelsen for Det rejsende Landsteater har i de senere år ofte over for kulturministeriet gjort opmærksom på Det rejsende Landsteaters økonomiske problemer. Dette er baggrunden for, at ministeriet i 1982 efter indstilling fra teaterrådet godkendte, at der i finansåret 1982 ekstraordinært blev overført et beløb på 570.000 kr. fra bevillingen i henhold til § 15 i teaterloven til Det rejsende Landsteater. Ministeriet har desuden med finansudvalgets godkendelse i skrivelse af 14. december 1982 (aktstykke nr. 131) forhøjet bevillingen til Det rejsende Landsteater i 1982 med 1.150.000 kr. som statens andel af et ekstraordinært tilskud til nedbringelse af et opstået underskud i Det rejsende Landsteater. Samtidig fik man finansministeriets godkendelse af, at den statslige bevilling til Det rejsende Landsteater fra og med finansåret 1982 reguleres for løn- og prisstigninger på de årlige tillægsbevillingslove. Dette medførte en yderligere bevilling på 850.000 kr. til Det rejsende Landsteater i 1982.

De ovennævnte bevillinger modsvares af bevillinger fra amterne, og der har således fra såvel statslig som amtslig side været gjort en indsats for at forbedre institutionens bevillingsmæssige situation.

Ministeriet har ikke modtaget styrelsens budgetforslag for sæsonen 1984-85, og det foreligger således ikke oplyst, om Københavns amt eller andre amter har truffet beslutning om nedsættelse af tilskuddet til Det rejsende Landsteater.

Jeg må dog understrege, at amterne generelt ikke – lige så lidt som staten – kan være afskåret fra at inddrage også de kulturelle

[Ministeren for kulturelle anliggender]

bevillinger i overvejelserne med henblik på tilvejebringelse af de fornødne besparelser.

Spm. nr. S 981

Til *justitsministeren* (8/4 83) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Hvad er der sket i sagen med de medlemmer af det polske fagforbund Solidaritet, som i sin tid søgte asyl i Danmark?«

Begrundelse

Den 31. juli 1982 meddelte Politiken, at 50 medlemmer af det forbudte polske fagforbund Solidaritet søgte politisk asyl i Danmark. Polen lod jo dengang meddele, at man var parat til at slippe statsborgere fri, mod at de emigrerede.

Justitsministeriet meddelte dengang, at man overvejede sagen. Hvad er der sket i denne sag?

Besvarelse (19/4 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet kan bekræfte, at man har modtaget et antal ansøgninger om asyl her i landet fra polske statsborgere, der opholder sig i Polen, og som for en dels vedkommende har været internerede under den militære undtagelsestilstand.

Tilsynet med udlændinge har behandlet størstedelen af ansøgningerne og har nu sendt disse til afgørelse i justitsministeriet.

Justitsministeriet forventer i den nærmeste fremtid at kunne træffe afgørelse i sagerne.

Spm. nr. S 982

Til *justitsministeren* (8/4 83) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Hvorledes er forholdet mellem varetægtsfængslede i Danmark og Norge pr. 100.000 indbyggere pr. døgn?«

Begrundelse

Den 22. marts 1983 spurgte jeg, om det kunne bekræftes, at Danmark varetægtsfængsler ca. dobbelt så mange som de øvrige nordiske lande - Spørgsmål nr. S 873 af 22. marts 1983.

I sit svar anførte ministeren, at der var sket en stigning fra 1979 til 1981 fra 11 varetægtsfængslinger pr. 100.000 indbyggere til 21. Dette er ifølge den artikel, som dannede basis for spørgsmålet, ikke korrekt; stigningen er fra 15 til 21.

Dette er nu ét, men ministeren svarede også, at man ikke kunne sammenligne, bl.a. fordi tallet for Danmark omfattede såvel anholdte som varetægtsfængslede, mens det ikke gjaldt for Norge.

I artiklen fra Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab 1983 skrives imidlertid side 32 udtrykkeligt:

»Antallet af *anholdte* og *varetægtsfængslede* [fremhævet af tidsskriftet] indsat i en af fængselsvæsenets institutioner udgjorde gennemsnitlig pr. dag i 1981 21 pr. 100.000 indbyggere i Danmark og 11 i Finland og Sverige. I Norge var 10 ud af 100.000 i 1980 anholdte eller varetægtsfængslede.

Danmark frihedsberøver inden dom ca. dobbelt så meget som de øvrige nordiske lande. Det skal bemærkes, at personer tilbageholdt hos politiet ikke er medtaget, et forhold, der spiller en rolle i Finland og Sverige.«

Det er muligt, at ministeriet har ret, men så ønskes svaret uddybet og en præcisering af de i så tilfælde skete fejlagtige påstande fra tidsskriftet foretaget.

Besvarelse (19/4 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Den i begrundelsen omtalte artikel om »Nordisk fængselsstatistik« i Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab nr. 1, februar 1983, indeholder bl.a. oplysninger om det gennemsnitlige daglige belæg af anholdte og varetægtsfængslede i fængselsvæsenets institutioner.

Det fremgår af artiklen, at det gennemsnitlige daglige belæg af sådanne personer for Danmarks vedkommende i årene 1979 og 1981 har udgjort 15 henholdsvis 21 personer pr. 100.000 indbyggere. Det kan i den forbindelse oplyses, at de tilsvarende tal for 1980 og 1982 i hvert af årene er 18 personer pr. 100.000 indbyggere.

For Norges vedkommende findes der ikke tilsvarende tal for 1981 og 1982, men i 1979 og i 1980 udgjorde tallet i hvert af årene 10 personer pr. 100.000 indbyggere.

[Justitsministeren]

Grundlaget for beregningen af disse belægstal pr. 100.000 indbyggere findes i artiklen side 42, tabel 3. Det fremgår heraf, at det samlede gennemsnitlige daglige belæg i fængselsvæsenets institutioner af »gripna, anhållna eller häktade« personer f.eks. i 1980 i Danmark var 909 personer og i Norge 401 personer. I note 3 til tabellen anføres det, at tallene for så vidt angår Danmark omfatter »anhållna eller häktade«. For så vidt angår Norge omfatter tallene ifølge noten »häktade«.

Spm. nr. S 986

Til *socialministeren* (11/4 83) af:

Alice Faber (SF):

»Kan ministeren give en oversigt over de kommunale visitationsudvalgs sammensætning i et repræsentativt udsnit af landets kommuner med henblik på at få et overblik over, hvilken ekspertise kommunerne bruger, når der visiteres til plejehjem, beskyttede boliger og eventuelle andre støtteordninger som f.eks. madudbringning?«

Begrundelse

I bistandslovens § 83 er der ikke fastsat regler for sammensætningen af de såkaldte visitationsudvalg, som visiterer til plejehjem og beskyttede boliger. Derfor ønskes en oversigt over disse udvalgs sammensætning i et repræsentativt udsnit af landets kommuner for at få et indtryk af, hvilken ekspertise kommunerne bruger, når der visiteres.

Besvarelse (20/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

I henhold til bistandslovens § 83, stk. 2, træffes bestemmelse om optagelse i et *plejehjem* eller indflytning i en *beskyttet bolig* af det sociale udvalg, efter at der er indhentet udtalelse fra det rådgivende udvalg, der omtales i stk. 1. Det kan ved aftale mellem et amtsråd og en kommunalbestyrelse fastsættes, at det sociale udvalg kan undlade at indhente en sådan udtalelse.

Ifølge § 83, stk. 1, nedsætter amtsrådet til bedømmelse af personers plejehov et eller flere udvalg med repræsentanter for amtskommunens socialcenter og sygehusvæsen –

fortrinsvis en afdeling for medicinsk langtidshandling – og embedslægevæsenet.

Socialministeriet har indhentet en udtalelse fra socialstyrelsen, der har henvist til, at det afgørende for tilrettelæggelsen af visitationsordningen har været, at det sikres, at der altid ved stillingtagen til, om en person skal optages på et plejehjem eller have en beskyttet bolig, inddrages såvel social som medicinsk sagkundskab.

I overensstemmelse hermed kan en kommune, som råder over den tilstrækkelige kundskab til at bedømme en persons plejehov, indgå aftale med amtsrådet om, at det sociale udvalg træffer bestemmelse om optagelse på plejehjem eller indflytning i beskyttet bolig uden at indhente en udtalelse fra det amtskommunale rådgivende udvalg.

En forudsætning for en sådan aftale er, at der i kommunen tilrettelægges en procedure, således at *den særlige sociale og lægelige sagkundskab inddrages i hvert enkelt tilfælde*.

Socialstyrelsen har i en *undersøgelse fra 1977* påvist, at visitationen til plejehjem og beskyttede boliger som hovedregel foregår *uden* amtskommunal medvirken. Begrundelserne for den omfattende aftaleordning med primærkommunerne er dels, at man ønsker at undgå dobbeltadministration og forsinkelse i sagsbehandlingen, og dels, at man betragter person- og miljøkendskab som en vigtig form for ekspertise, der findes i primærkommunen, men ikke i et for amtskommunen fælles § 83-udvalg.

Amtsrådsforeningen har i en *undersøgelse fra 1980* bekræftet socialstyrelsens undersøgelse ved at påvise, at 9 ud af 10 amtskommuner, der har nedsat § 83-udvalg, har indgået aftaler med primærkommunerne, således at primærkommunen efter visse nærmere retningslinier kan visitere *uden* at indhente en rådgivende udtalelse fra det amtskommunale visitationsudvalg.

Såvel socialstyrelsens som Amtsrådsforeningens undersøgelse viser, at der i alle disse tilfælde *typisk* forlanges, at det primærkommunale visitationsudvalg skal bestå af en læge med kendskab til ældre og handicappede, en medarbejder fra social- og sundhedsforvaltningen, en hjemmesygeplejerske samt evt. en repræsentant fra de i kommunen værende plejeinstitutioner.

Med hensyn til *de øvrige foranstaltninger for ældre*, som kommunen råder over, hvad

[Socialministeren]

enten det er hjemmehjælp, boligindretning, omsorgsarbejde, optagelse i dagcenter eller daghjem eller indflytning i en kollektiv bolig med tilknyttet service, er der ingen regler om amtskommunens medvirken.

Kompetencen ligger alene hos det sociale udvalg, jfr. herved bistandslovens §§ 57, 59, 60, 77, stk. 1 og 2, samt socialministeriets cirkulære af 29. marts 1976 om institutioner under kommunerne og om visse særlige plejehjem.

På foranledning af socialudvalgets spørgsmål har socialstyrelsen telefonisk rettet henvendelse til nedenstående 9 kommuner om sammensætningen af de kommunale visitationsudvalg.

Følgende oplysninger er fremkommet:

Københavns kommune:

Kommunen har ikke noget visitationsudvalg.

Visitationskompetencen er for så vidt angår optagelse på plejehjem, daghjem og beskyttede boliger henlagt til de *langtidsmedicinske afdelinger* og *plejhjemsadministrationen* ved en juridisk medarbejder, evt. i samråd med en ledende medarbejder fra hjemmehjælpafdelingen.

Den langtidsmedicinske afdeling afgiver indstilling til plejhjemsadministrationen med henblik på godkendelse.

For så vidt angår aflastningsophold og midlertidigt ophold på plejehjem ligger godkendelseskompetencen hos *hospitalsdirektoratets* juridiske medarbejder efter indstilling fra pågældendes *praktiserende læge*.

Visitationen til omsorgsforanstaltninger, herunder madudbringningsordninger m.v., finder sted ved en *konference i lokalkontorerne hjemmehjælpcentral*. I konferencen deltager en administrativ medarbejder samt lederen af hjemmehjælp (hjemmesygepleje og hjemmehjælp).

Odense kommune:

Her foregår visitationen til plejehjem, beskyttede boliger og daghjem ved en konference på langtidsmedicinsk afdeling. Deltagerne er en overlæge og en afdelingssygeplejerske fra afdelingen, evt. også en ergoterapeut samt en områdesygeplejerske eller en hjemmehjælpsleder fra pågældende områdekontor. Desuden deltager en administrativ

medarbejder fra kommunen, som særlig har til opgave at følge afdelingens visitations-sager, og en administrativ medarbejder fra amtskommunen, som har kontor på langtidsmedicinsk afdeling.

Visitationen til omsorgsforanstaltninger m.v. sker ved plejegruppemøder i områdekantorenes sundhedsafdeling. Heri deltager lederen af hjemmesygepleje eller hjemmehjælp og evt. en kontaktperson.

Odense kommune overvejer en række ændringer i sit visitationssystem, bl.a. at inddrage den ældre selv samt dennes egen læge i afgørelserne.

Århus kommune:

Kommunen har omlagt sin visitationsprocedure og har henlagt visitationen til *samlige kollektive institutionsformer* samt *alle øvrige ældreforanstaltninger* til en visitationsgruppe på hvert af de 8 områdekantorer. Gruppen består af 5 faste medlemmer:

Områdesygeplejersken, der er leder af hjemmehjælp. Lægekonsulenten. Endvidere 3 administrative medarbejdere fra den centrale social- og sundhedsforvaltning, der er gennemgående personer i alle 8 områder.

Disse 3 personer skal fungere som konsulenter og medvirke til en ensartet visitationspraksis.

Det er en sygeplejerske, en socialrådgiver og en fuldmægtig.

Desuden kan ad hoc tilkaldes: klientens egen læge – sagsbehandler – hjemmesygeplejerske – hjemmehjælper – pårørende og selvfølgelig klienten selv.

Viborg kommune:

Visitationen til plejehjem, beskyttede boliger, daghjem m.v. foregår ved en *geriatrik konference*. Her deltager en overlæge fra langtidsmedicinsk afdeling, klientens egen læge, de forskellige plejhjemsledere, den tilsynsførende ved hjemmehjælp, en medarbejder fra pensionsafdelingen og en fra omsorgsafdelingen.

Tildeling af pensionistboliger foregår i pensionsafdelingen ved et fællesmøde mellem en medarbejder fra denne afdeling og repræsentanter fra hjemmehjælp.

Visitation til omsorgsforanstaltninger foretages af den tilsynsførende ved hjemmehjælp, den administrative leder af samme, en

[Socialministeren]

fuldmægtig fra pensionsafdelingen og en sagsbehandler efter behov.

Visitation til dagcentre sker i omsorgsafdelingen. Lederen af denne samt lederen af det pågældende dagcenter, evt. med en beskæftigelsesvejleder, en medarbejder fra hjemmeplejen og fra pensionsafdelingen, visiterer.

Ålborg kommune:

Her foretages visitationen til plejehjem og beskyttede boliger af en plejehjemslæge, en ledende sundhedsplejerske, en plejehjems-konsulent, en socialfaglig medarbejder – ofte en socialrådgiver – i social- og sundhedsafdelingen centrale afdeling samt en medarbejder fra *helsegruppen* i det distriktskontor, som klienten hører til. Helsegruppen består af områdelederen af hjemmesygeplejen, ditto for hjemmehjælpen og en sagsbehandler.

Denne gruppe visiterer selvstændigt til omsorgsforanstaltninger og daghjem.

Nørager kommune:

Et særligt udvalg visiterer til kommunens plejehjem, beskyttede boliger samt til midlertidigt ophold på plejehjem (maks. 3 mdr.). Endvidere træffer udvalget afgørelse om oprettelse af vagtordning (hurtigt tilkald) for ældre hjemmeboende.

Udvalget træffer ikke afgørelse om permanent madudbringningsordning, men kan i enkelte akutte tilfælde træffe beslutning herom. Ellers sker det i omsorgsafdelingen.

Udvalget består af plejehjemslederne, leder af hjemmesygeplejen, som, efter hvad kommunen anfører, normalt kender til pågældende klient, en ergoterapeut, socialinspektøren og kommunens lægekonsulent.

Brødstrup kommune:

Et særligt udvalg visiterer til kommunens plejehjem og er rådgivende ved visitation til beskyttede boliger samt andre foranstaltninger, f.eks. madudbringningsordning.

Medlemmer er lægekonsulenten, en repræsentant fra hjemmesygeplejen og en repræsentant fra plejehjemslederne, lederen af kommunens hjemmehjælpsordning, en overlæge fra sygehusets medicinske afdeling og socialinspektøren.

Maribo kommune:

Et særligt udvalg visiterer til kommunens plejehjem. Det består af en overlæge fra sygehusets narkoseafdeling samt tilsynsførende ved kommunens plejehjem, den ledende hjemmesygeplejerske, bestyreren for et »tungt« plejehjem og bestyreren for et »let« plejehjem, en fuldmægtig i social- og sundhedsforvaltningen og en sekretær, som også er sagsbehandler.

Visitationen til de øvrige ældreforanstaltninger foretages af det administrative personale.

Vojens kommune:

Et særligt udvalg visiterer til plejehjem og beskyttede boliger samt de kollektive boliger, der forefindes i kommunen.

Udvalget har ingen fast læge p.t., men vil få det efter 1. september 1983. Udvalget består af socialinspektøren, chefen for sundhedsafdelingen, den ledende hjemmesygeplejerske og en plejehjemsforstander (afhængig af, hvilket plejehjem der er aktuelt). Endvidere tilkaldes hjemmesygeplejersker ad hoc ud fra den betragtning, at de kender klienterne bedst og således bedst er i stand til at udtale sig om den mest hensigtsmæssige placering af pågældende.

Sammenfatning.

Det fremgår af ovenstående oversigt, at ordningerne i Københavns, Odense og Viborg kommuner har væsentlige lighedspunkter ved brugen af de langtidsmedicinske afdelinger, men at ordningerne i øvrigt varierer en del.

Socialstyrelsens rundspørge viser, at der inddrages såvel social som medicinsk sagskundskab, når der skal tages stilling til, om en person skal optages på plejehjem eller have en beskyttet bolig.

Den sociale ekspertise er i flertallet af visitationsudvalgene i overtal i forhold til den lægelige ekspertise. Dette siger dog intet om den faktiske indflydelse. I de oplysninger, der indhentes i forbindelse med visitationen, lægges der ofte stor vægt på negativfaktorer, dvs. hvad den ældre ikke kan, sygdomme og handicap. Derved får den lægelige ekspertise ofte overvægt i forhold til den sociale. Dette gælder ikke mindst, hvor visitationen foregår i forbindelse med et sygehusophold.

[Socialministeren]

Socialministeriet kan henholde sig til socialstyrelsens oplysninger.

Spm. nr. S 987

Til *socialministeren* (11/4 83) af:

Alice Faber (SF):

»Kan ministeren oplyse, om der fra socialstyrelsen eller fra amtskommunerne er udsendt vejledende regler om sammensætningen af de visitationsudvalg, der visiterer til plejehjem, beskyttede boliger etc. i henhold til bistandslovens § 83?«

Begrundelse

I bistandslovens § 83 er der ikke fastsat regler for sammensætningen af de såkaldte visitationsudvalg, som visiterer til plejehjem og beskyttede boliger. Derfor ønskes oplyst, om socialstyrelsen eller amtskommunerne har udsendt vejledende regler i henhold til bistandslovens § 83.

Besvarelse (20/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Socialstyrelsen har oplyst, at der ikke af amtskommunerne eller socialstyrelsen er udsendt vejledende regler om sammensætningen af visitationsudvalg, men at socialstyrelsen som idé- og erfaringsmateriale i december 1981 har udsendt en pjece om visitation på ældreområdet. Pjecen beskriver nogle problemer i forbindelse med visitation til ydelser og foranstaltninger, som en eller flere kommuner har valgt.

Det fremgår af svaret på spørgsmål S 986, at der i de tilfælde, hvor amtskommunerne har indgået aftaler med primærkommunerne om, at disse kan visitere *uden* at indhente en rådgivende udtalelse fra det amtskommunale visitationsudvalg, *typisk* forlanges, at det primærkommunale visitationsudvalg skal bestå af en læge med kendskab til ældre og handicappede, en medarbejder fra social- og sundhedsforvaltningen, en hjemmesygeplejerske samt evt. en repræsentant fra de i kommunen værende plejehjem.

Socialstyrelsen har i august 1980 under henvisning til indenrigsministeriets cirkulære af 30. april 1980 om rammer for kommunernes og amtskommunernes økonomi, jfr. socialministeriets cirkulæreskrivelse af 25. juli

1980 om statslige spareinitiativer på det sociale område, udsendt en vejledning om bedre ressourceanvendelse i ældresektoren. Vejledningen indeholder et afsnit specielt om visitation. Socialministeriet kan henholde sig til socialstyrelsens oplysninger.

Spm. nr. S. 988

Til *justitsministeren* (11/4 83) af:

Alice Faber (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange voksne personer der i de sidste 20 år er blevet dømt efter straffelovens § 210, stk. 1, i tilfælde, hvor begge de involverede har været over 18 år?«

Besvarelse (19/4 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet er ikke i besiddelse af kriminalstatistiske oplysninger, der gør det muligt at besvare spørgsmålet.

Spm. nr. S 989

Til *undervisningsministeren* (11/4 83) af:

Dorte Bennedsen (S):

»Vil ministeren lade pengeinstitutterne tilgå en meddelelse om, at statstilskud i henhold til lov om gældssanering af statsgaranterede studielån skal indgå som en del af det i forvejen aftalte afdrag, og at de således ikke må betragtes som et ekstra afdrag?«

Begrundelse

Af en artikel i *Aktuelt* den 8. marts 1983 fremgår det, at der blandt pengeinstitutterne hersker usikkerhed om, hvorledes statstilskuddet skal anvendes. Flere banker har givet udtryk for, at de vil skønne fra sag til sag og bruge begge de i spørgsmålet nævnte modeller ved afbetalingen.

I bemærkningerne til loven hedder det: »... forudsættes, at låntager selv betaler afdrag på den samlede statsgaranterede studie-gæld og de resterende renter, som låntager ikke kan opnå statstilskud til.« Og videre: »Det forudsættes derfor, at banker og sparekasser ikke som følge af rentetilskuddet strammer afviklingsbetingelserne for studielånet, f. eks. ved at forhøje afdragsydelsen.«

[Dorte Bennedsen]

Da det er vigtigt både af hensyn til de fær- diguddannede og af hensyn til banker og sparekasser, at gældssanereringen får en problemfri start, vil det være væsentligt med en tilkendegivelse fra ministeren om lovens klare intentioner på dette felt.

Besvarelse (18/4 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan bekræfte, at hovedsigtet med gældssaneringsordningen er, at tilskudsmodtagerne skal opnå en likviditetslettelse ved, at deres egenbetaling på den i forvejen aftalte ydelse på lånet nedsættes svarende til det tilskud, staten betaler. Dette fremgår – som også påpeget i begrundelsen for spørgsmålet – klart af bemærkningerne til lovforslaget. Pengeinstitutternes organisationer, der var medinddraget i lovforberedelsen, har ikke dengang eller senere haft bemærkninger her- til. Dette ligger da også til grund for SUs overvejelser om ordningens gennemførelse.

Overvejelserne om, hvordan lovens hoved- sigte konkret skal tilgodeses i forbindelse med udbetalingen af tilskud, herunder den første udbetaling af tilskud for tilskudsåret 1983/84 i oktober kvartal 1983, er endnu ikke tilendebragt. Da der som nævnt ikke kan være tvivl om hovedsigtet, vil jeg finde det rettest at afvente resultatet af kommende drøftelser med pengeinstitutternes organi- sationer herom, inden de enkelte banker og spa- rekasser orienteres nærmere om, hvordan de skal forholde sig, når tilskuddene overføres til låntagernes studielånskonti.

Spm. nr. S 990

Til *boligministeren* (11/4 83) af:

Pelle Voigt (SF):

Mener ministeren, at det er rimeligt at boligselskaber via deres rentepolitik kan over- føre midler fra normale almennyttige afdelinger til afdelinger oprettet til opførelse af huse med salg for øje og dermed skabe tab for det almennyttige byggeri?»

Begrundelse

Af Information den 25. marts 1983 frem- går det, at boligselskabet H 44 for udlån til selskabets normale almennyttige afdelinger beregner sig en rente på diskontoen + 1

pct., medens selskabet for afdeling »Ekkostien/Tornerosevej« (afdeling oprettet til opfø- relse af huse med salg for øje) beregner sig en rente på diskontoen ÷ 1 pct. Byggelåns- renten er ifølge revisionsprotokollatet dis- kontoen + 3 pct.

En sådan rentepolitik betyder en stadig overførsel af penge fra selskabets almennytti- ge afdelinger og en billigørelse af den ende- lige salgspris for ejerboligbyggeriet.

Dette virker som en omgåelse af boligsty- relsens brev af 8. marts 1982 til H 44's advok- at, hvori meddeles dispensation til salg af husene »Ekkostien/Tornerosevej«.

I brevet understreges det: »Det forudsæt- tes, at et eventuelt tab ved salg af rækkehuse- ne ikke berører de øvrige afdelingers eller selskabets midler«.

Besvarelse (20/4 83):

Boligministeren (Bollmann):

Af den avisartikel, som hr. Pelle Voigt henviser til, fremgår, at boligselskabet Herlev 44 skulle have pådraget sig et tab på henved 1 mill. kr. ved salg af 10 huse (Ekkostien/ Tornerosevej), som selskabet har opført med videresalg for øje. Det oplyses videre i artik- len, at boligselskabets udlån til afdeling »Ek- kostien/Tornerosevej« forrentes med diskon- toen ÷ 1. Denne rentesats er efter det oply- ste sidste år blevet nedsat med 4 pct. p.a. Endvidere siges det, at boligselskabet nor- malt ved udlån til almennyttige afdelinger beregner sig en rente svarende til diskontoen + 1.

Boligstyrelsen har oplyst, at man ikke er bekendt med, at der ved afhændelsen af de pågældende huse skulle være påført selska- bets lejere noget tab. Ifølge en udtalelse fra boligselskabet, indhentet i efteråret 1982, er de midler, selskabet har udlånt til finansie- ring af byggeriet, og som blandt andet stam- mer fra lån fra de øvrige afdelingers midler, forrentet med diskontoen ÷ 1. Boligstyrelsen er ikke bekendt med, at lånet til den pågæl- dende afdeling på et tidligere tidspunkt skul- le have været forrentet med en højere pro- centsats. I givet fald ville der i denne perio- de, hvis man går ud fra artiklens oplysninger herom, være tale om en rentemarginal til for- del for selskabet og dermed de øvrige afde- linger.

[Boligministeren]

Boligstyrelsen er ikke bekendt med de nærmere regler for selskabets rentefastsættelse afdelingerne og selskabet imellem. Det er dog telefonisk fra selskabet oplyst, at afdelingerne lån til selskabet forrentes med diskontoen $\div 1$. Ved lån fra selskabet til afdelingerne beregnes en rente på diskonto + 1. Den rentemarginal, selskabet herved opnår, anvendes til afholdelse af administrationsudgifter, således at det forvaltningsbidrag, afdelingerne betaler, reduceres som følge heraf. Herudover har selskabet oplyst, at man formentlig, når årsregnskabet for 1982/83 foreligger, vil foretage en regulering af den nævnte rentesats, der anvendes ved afdelingerne udlån til selskabet. Man kan derfor ikke på denne baggrund tale om, at der direkte gennem selskabets rentepolitik overføres midler fra de »normale« almenyttige afdelinger til de afdelinger, der er opført med salg for øje. Det skal i øvrigt bemærkes, at der ikke i lov om boligbyggeri eller i de hertil hørende bestemmelser er regler om, at de almenyttige boligselskaber skal anvende en bestemt rentesats i forbindelse med udlån af afdelingers midler til selskabet. Boligstyrelsen mener derfor heller ikke i almindelighed at skulle tage stilling til størrelsen af anvendte rentesatser, men må overlade dette til selskabets ansvarlige ledelse. Styrelsen har dog i enkelte sager, hvor rentespørgsmålet har været forelagt, udtalt, at det ikke findes kritisabelt, at der anvendes en rentesats, der ligger under den almindelige udlånsrente. En rentesats, der ligger omkring den officielle diskonto, dvs. diskontoen $+/\div 1-2$, vil således som udgangspunkt ikke kunne findes kritisabel.

Spm. nr. S 991

Til justitsministeren (11/4 83) af:

Bjørn Elmquist (V):

»Mener ministeren, efter at den svenske højesteret har fastslået, at en treårig dreng født efter kunstig befrugtning ikke har nogen far, at der i dansk ret bør overvejes indført regler, som helt klart fastslår, hvordan faderskabet skal placeres i den slags tilfælde, herunder også, når befrugtning er foretaget i privat regie?«

Begrundelse

Som bekendt består der ganske store ligheder mellem dansk og svensk ret, ikke mindst på det familieretlige område. Den svenske højesteret har i slutningen af marts måned d.å. fastslået, at en nu treårig dreng født efter kunstig befrugtning ikke har nogen far.

Manden i det ægteskab, drengen blev født i, har efter skilsmissen afvist faderskabet, og da sæddonoren er anonym, kan han ikke spores.

Dommen er den første af sin art, og da retsforholdene i de to lande ligger tæt på hinanden, må det give anledning til overvejelser om retsgrundlaget herhjemme med henblik på at fastslå, om der er behov for lovændringer.

Besvarelse (19/4 83):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det bemærkes indledningsvis, at justitsministeriet endnu ikke er nærmere bekendt med indholdet af og begrundelsen for den svenske højesteretsdom.

Efter børnelovens § 5, stk. 2, som ændret ved lov nr. 223 af 26. maj 1982, skal sag om anfægtelse af faderskabet til et ægtebarn anlægges af ægtemanden senest 3 år efter barnets fødsel. Ægtemanden vil dog efter omstændighederne kunne anses for afskåret fra at anfægte faderskabet inden udløbet af denne frist. Grundlaget herfor er den såkaldte anerkendelseslære, som uden positiv lov hjemmel er fastslået i retspraksis. Efter anerkendelseslæren kan en ægtefælle anses for afskåret fra at anfægte et barns status som ægtebarn, såfremt ægtefællen med kendskab til eller formodning om, at barnet ikke kan være ægtemandens, faktisk har anerkendt og behandlet det som sit. Det må antages, at anerkendelsesreglerne fører til, at en ægtemand, der har givet samtykke til insemination, når insemination er foretaget, er afskåret fra at anfægte faderskabet til det barn, der undfanges ved insemination. Det er således udtrykkeligt fremhævet i bemærkningerne til den seneste ændring af børnelovens § 5, at en ægtemand må være afskåret fra at anfægte faderskabet til et barn, der er undfanget ved insemination, også inden fristens udløb.

Det er justitsministeriets opfattelse, at denne retsstilling giver en tilfredsstillende regulering af barnets familieretlige stilling på dette område.

Spm. nr. S 992

Til *finansministeren* (12/4 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren fremlægge dokumentation, der udhuler teorien om, at besparelser i den offentlige sektor blot flytter folk over på arbejdsløshedskontoen, og at der således ikke skulle være besparelse ved at nedlægge offentlige stillinger?«

Begrundelse

Realiteten er jo, at arbejdsløshedssundstøttelse maksimalt kan belaste statskassen med 85.000 kr. om året pr. borger, da de arbejdsløshedsforsikrede jo også selv betaler lidt gennem deres fagforeningskontingenter, og heroverfor står den realitet, at den totale bruttoudgift ved at have en borger ansat i den offentlige sektor oftere er over end under 200.000 kr. om året.

Det typiske er jo, at hver gang der nedlægges en offentlig stilling, så er den totale bruttobesparelse en kvart million kroner. Da pengene, der spares, ikke bliver brændt, vil de penge, det offentlige ikke forbruger, være disponible i den private sektor, og når der spares en kvart million årligt ved at nedlægge en offentlig stilling, bliver der hermed en kvart million til rådighed, og dette beløb kan nedsætte prisen på 2 job i den private sektor med 125.000 kr. pr. stk. årligt. Følgelig er det ikke for kraftigt at påstå, at hvis man i løbet af 2-3 år nedlægger 250.000 nye stillinger, så vil der herved frigøres økonomi til 500.000 nye stillinger i den private sektor.

At nedlægge en offentlig stilling betyder helt klart, at man opretter to stillinger i den private sektor.

Besvarelse (21/4 83):

Finansministeren (Christophersen):

De samfundsøkonomiske virkninger af offentlige besparelser, herunder besparelser på antallet af ansatte, må antages at ligge et sted mellem de to yderpunkter, der er anført i spørgsmålet.

Virkningerne af personalebesparelser afhænger naturligvis af lønniveauet på de områder, hvor der foretages besparelser, samt af, hvorvidt der sammen med lønudgifter også spares andre driftsudgifter og eventuelt

anlægsudgifter, der ellers var blevet nødvendige. Det er derfor ikke muligt at svare præcist på, hvor meget nettovirkningen af offentlige besparelser på antallet af ansatte vil udgøre i alle tilfælde. I Finansredegørelse 1982, side 34, er der anført nogle gennemsnitlige virkninger af besparelser på grundlag af modelberegninger, hvor der tages hensyn til de afledte virkninger på arbejdsløshedsdagpenge, skatter og afgifter m.v.

Der er i disse beregninger ikke taget hensyn til de virkninger, offentlige besparelser eventuelt måtte have på renteniveauet, lønstigningstakten, udviklingen i arbejdsstyrken m.m., men de anførte resultater skønnes at angive en grov størrelsesorden for virkningen af besparelser af mindre omfang.

Såfremt der gennemføres så drastiske besparelser som anført i begrundelsen for spørgsmålet, er det vanskeligt at forudsige, hvordan virkningerne bliver, idet ændringer af et sådant omfang ikke tidligere er set i Danmark. Det er ikke tilrådeligt at foretage den slags eksperimenter, idet der må antages at være en betydelig risiko for uhensigtsmæssige reaktioner hos husholdninger og virksomheder, bl.a. på grund af usikkerhed, hvilket indebærer fare for et kraftigt økonomisk tilbageslag.

Regeringen er af den opfattelse, at der fortsat skal føres en meget stram offentlig udgiftspolitik med nedbringelse af statsunderskuddet som et vigtigt mål. Men det er lige så vigtigt, at der samtidig sikres fremgang i de private erhverv, således at der samlet opnås en velafbalanceret økonomisk udvikling. I Budgetredegørelse 1983, der udkommer i maj, redegøres nærmere for disse spørgsmål.

Spm. nr. S 993

Til *indenrigsministeren* (12/4 83) af:

Tove Niemann (FP):

»Hvad vil ministeren foretage sig for at bevare Skt. Lukas hospital?«

Begrundelse

Skt. Lukas hospital har i mange år fungeret som et alment anerkendt godt hospital. Det fungerer både til de lokale praktiserende lægers og til patienternes store tilfredshed.

[Tove Niemann]

De senere år har der imidlertid i hovedstadsregionen hersket en beklagelig tendens til at nedlægge de velfungerende og vellidte lokale sygehuse mod lokalbefolkningens ønsker. Turen synes for alvor at være kommet til Skt. Lukas hospital. Ud over de rent menneskelige hensyn og nærdemokratiske principper, der taler for at bevare Skt. Lukas og andre mindre lokalhospitaler, spiller også økonomiske overvejelser ind.

For Skt. Lukas gælder i hvert fald, at prisen pr. sengedag er langt mindre end på de omkringliggende storhospitaler.

Besvarelse (19/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Den 2. juni 1981 opfordrede folketinget regeringen til at tage de nødvendige initiativer til at sikre, at Sankt Lukas Stiftelsen kan fortsætte som funktionsdygtigt alment hospital.

Den 9. oktober 1981 blev der indgået en aftale mellem Københavns amtskommune og Lukasstiftelsen om videreførelse af stiftelsens hospital. Denne aftale dækker en 5-årig periode fra 1982 til 1986 inklusive. Parterne skal inden udløbet af denne periode optage forhandling om forlængelse af samarbejdet og om vilkårene herfor. Aftalen gør i realiteten Københavns amtskommune til enebruger af den »aktive« sengemasse på Lukasstiftelsen. Indtil 1982 havde Lukasstiftelsen 206 senge. Det blev i aftalen fastsat, at 40 af disse senge skulle omdannes til ventesenge til patienter fra Københavns kommune. De resterende 166 »aktive« senge, der er ligeligt fordelt på medicin og kirurgi, er ifølge aftalen til rådighed for Københavns amtskommune.

En videreførelse af Lukasstiftelsen er således i henhold til den nævnte aftale sikret foreløbig indtil udgangen af 1986. I hovedstadsrådets overordnede plan for sygehusvæsenet i hovedstadsområdet indgår Lukasstiftelsen med den nuværende struktur og specialfordeling frem til 1992. Indenrigsministeriet vil i forbindelse med godkendelsen af sygehusplanen for Københavns amtskommune forudsætte, at amtskommunen også efter 1986 benytter Lukasstiftelsen som under den nuværende aftale.

Københavns amtskommune gennemfører for tiden som andre sygehuskommuner visse reduktioner i antallet af sygehussenge. Denne

tilpasning af kapaciteten skyldes foruden ønske om budgetforbedringer bl.a., at der kan konstateres et vist mindre behov for sygehussenge end hidtil forudsat. Dette skyldes bl.a. effektivisering og omstilling i sygehusvæsenet i form af visse rationelle behandlingsmetoder, kortere liggetider, større anvendelse af ambulans fremfor stationær sygehusbehandling, planlagte korttidsindlæggelser m.v. Amtskommunen har som et led i disse nødvendige tilpasninger i sengekapa- citeten henstillet, at Lukasstiftelsen nedlægger ca. 20 kirurgiske senge. Amtskommunen har på grund af det stigende antal ældre i befolkningen et større behov for den medicinske end for den kirurgiske kapacitet på Lukasstiftelsen.

Lukasstiftelsen er indforstået med at foretage en mindre reduktion i sengekapa- citeten, men ønsker i stedet for 20 kirurgiske senge at nedlægge 13 medicinske senge. Denne uenighed mellem amtskommunen og Lukasstiftelsen om, hvorledes sengereduktionen skal finde sted, bør efter min opfattelse løses af parterne selv på grundlag af den indgåede aftale og en vurdering af behovet.

Jeg finder det ikke betænkeligt, at Lukasstiftelsen som andre »dele« af Københavns amtskommunes sygehusvæsen med en mindre sengereduktion bliver berørt af den tilpasning mellem kapacitet og behov, der finder sted for tiden. En reduktion på ca. 20 senge truer ikke sygehusets eksistens som velfungerende alment hospital.

Jeg finder det derfor ikke nødvendigt på nuværende tidspunkt at gribe ind for at sikre bevarelsen af Lukasstiftelsen. Men hvis begge parter ønsker det, er jeg naturligvis parat til at hjælpe til med at søge sagen løst.

Spm. nr. S 994

Til *undervisningsministeren* (12/4 83) af:

Svend Heiselberg (V):

»Hvornår agter ministeren at give dispensation inden for bygge- og anlægsgene ved godkendelse af basisuddannelsen i Thisted for 1984?«

Begrundelse

Det er en hastesag at få en afklaring af specielt murerproblematikken, hvis eleverne

[Svend Heiselberg]

skal kunne fortsætte i det enstrengede system i efteråret 1983.

Thisted tekniske skole har i det væsentligste den lokale- og lærerkraftmæssige kapacitet til basisuddannelse og fuldt ud til et ekstraordinært lærlingeindtag i murerfaget.

Thisted tekniske skole er centralskole for murerlærlinge (parallelt med Hadsten og Næstved).

Det skal samtidig bemærkes, at de tyndbefolkede områder bør tilgodeses lige så godt som de øvrige områder af landet. Det er beklageligt at måtte konstatere, at på en række områder såvel servicemæssigt som uddannelsesmæssigt må Vest- og Nordjylland stå tilbage.

Vedrørende det uddannelsesmæssige håber jeg, at undervisningsministeren vil være med til at ændre denne holdning.

Besvarelse (20/4 83):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Med virkning fra 1. juni 1982 har man ophævet adgangen til at indgå lærekontrakter inden for murerfaget og er dermed overgået til et enstrengt system i henhold til EFG-loven. Dette indebærer, at den normale indgang til en mureruddannelse går via basisuddannelsen inden for bygge- og anlægsområdet. Herved stilles de unge i områder af landet, hvor der ikke er etableret en sådan basisuddannelse, i den uheldige situation, at de ikke kan komme ind i mureruddannelsen uden at opholde sig et år på en basisskole et andet sted i landet.

Thistedområdet er netop en af de egne i landet som er »kommet i klemme« på denne måde, og det har derfor været drøftet, om der med virkning fra 1. august 1983 kunne etableres en basisenhed inden for bygge- og anlægsområdet i Thisted. Jeg mener imidlertid ikke, at det er muligt at samle elever nok til at starte en sådan skole. Samtidig skønner jeg ikke, at igangværende bestræbelser på at tilpasse basisuddannelsens elevoptagelse til områder med få elever er så fremskredne, at man kan basere en beslutning om oprettelse af basisuddannelsen i Thisted på dette grundlag.

Med henblik på at løse problemet har Murerfagets Fællesudvalg før påske indstillet, at der i Thistedområdet (og på Bornholm) for 1983 etableres et forsøg med en *særlig ad-*

gangsvej til mureruddannelsen. Denne adgangsvej omfatter et 10 ugers skoleophold (en forskole) samt en efterfølgende praktikperiode af 12 ugers varighed. Efter denne »indslusning« fortsætter eleverne i det normale EFG-2. dels forløb, og ved at starte i forskolen i august 1983 skulle eleverne således kunne fuldføre uddannelsen sammen med de elever, der påbegynder det normale forløb i januar 1984.

Forslaget fra Murerfagets Fællesudvalg er i høj grad i overensstemmelse med mine egne overvejelser, og det er derfor min hensigt at søge problemet i Thistedområdet løst i henhold til murerfagets forslag. Jeg skal dog for god ordens skyld nævne, at der endnu ikke foreligger en udtalelse om forslaget fra erhvervsuddannelsesudvalget for bygge- og anlægsområdet samt erhvervsuddannelsesrådet, hvorfor en definitiv afklaring må afvente disse udtalelser.

En endelig beslutning i sagen vil på denne baggrund kunne foreligge i begyndelsen af maj måned.

Spm. nr. S 995

Til *indenrigsministeren* (13/4 83) af:

Birthe Hansen (SF):

»Finder ministeren, at det er en forsvarlig og værdig patientbehandling af vore børn, hvis amterne – af sparegrunde – vil undlade at henvise børn til epilepsihospitalet Filadelfia?«

Begrundelse

Af et indslag i TV-Avisen den 11. april 1983 fremgik det, at man fra såvel forældresom lægeside nærer begrundet frygt for, at amterne – af sparegrunde – vil begrænse kautionsafgivelser til behandling af børn på Filadelfia.

En konsekvens heraf vil ifølge lægerne resultere i en stigning af fejlagnostiseringer og føre til, at børn kan få diagnosen »adfærdsvanskelig« hæftet på sig.

På Filadelfia er man netop i besiddelse af et fintfølende elektronisk apparatur, som anvendes, når man stiller diagnoser.

For spørgeren at se vil en tilbageholdenhed fra amternes side få alvorlige konsekvenser. De fejlagnostiserede børn vil man kunne finde rundt omkring i det øvrige sund-

[Birthe Hansen]

hedssystem, hvilket der ikke spares kroner og øre ved, for slet ikke at tale om den menneskelige tragedie, det kan få.

Det forekommer heller ikke spørgeren at være kvalificeret sparepolitik at lade et fintfølede elektronisk apparatur køre på nedsat kraft og ikke anvende det i fuldt omfang.

Besvarelse (20/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Efter de oplysninger, jeg hidtil har været i besiddelse af, henviser amtskommunerne børn til behandling på Filadelfias epilepsihospital i tilstrækkeligt omfang. I forbindelse med de forhandlinger, jeg fører med bestyrelsen for Kolonien Filadelfia og med sundhedsstyrelsen om Filadelfias fremtid, har jeg imidlertid bl.a. taget initiativ til at få undersøgt behandlingen af børnene nærmere.

Udviklingen inden for medikamentel behandling af epilepsi har ifølge sundhedsstyrelsen medført, at epilepsi, også hos børn i almindelighed, fuldt forsvarligt kan diagnosticeres og behandles i det amtskommunale sygehusvæsen. Det har imidlertid nu ifølge sundhedsstyrelsen vist sig, at epilepsibehandlingen for en lille gruppe epilepsipatienter, oftest børn og helt unge, kan kompliceres ved, at patienten samtidig lider af andre sygdomme såsom personlighedsmæssige afvigelser, lettere sindslidelser og åndssvaghed. For denne gruppe kan Kolonien Filadelfias epilepsihospital ifølge sundhedsstyrelsen yde en særlig indsats.

Det er meget vigtigt at få *afgrænset* denne gruppe af epilepsipatienter. Jeg er som nævnt i forhandling med Kolonien Filadelfia og sundhedsstyrelsen herom. Jeg anser det for meget væsentligt at sikre, at epilepsipatienter, og ikke mindst børn og unge, får den fornødne specialbehandling på neuromedicinske afdelinger eller på Filadelfia. Fordelene ved at blive behandlet på Filadelfia må afvejes over for fordelene ved at blive behandlet i nærheden af eget miljø.

Spm. nr. S 998

Til *socialministeren* (13/4 83) af:

Arne Jensen (S):

»Finder ministeren det rimeligt og i overensstemmelse med bistandslovens intentioner, at regeringens lovændring om tilbagebe-

talingspligt for sociale ydelser også rammer de personer, som har indledt eller vil indlede en uddannelse med henblik på i fremtiden at klare sig uden offentlig hjælp?«

Begrundelse

I bistandslovens § 42, stk. 1, er anført, at der af hensyn til en persons muligheder for fremtidig at kunne klare sig selv og sin familie kan ydes den pågældende hjælp til uddannelse og erhvervsmæssig optræning.

De ændringer med krav om tilbagebetaling af støtte i uddannelsesforløbet, som den nuværende regering har gennemført, har skabt en urimelig situation for dem, som er gået ind i en uddannelse ud fra de da gældende forudsætninger.

Et er, at regeringen har gennemført nedskæringer på dette område, noget ganske andet er, at man over for den gruppe, som er under revalidering, faktisk har lovgivet med tilbagevirkende kraft.

Revalidering er en så vigtig opgave, at der overhovedet ikke bør stilles krav om tilbagebetaling af støtte i uddannelsestiden – et krav, som vil afholde mange fra at skabe sig en tryk fremtid gennem en efteruddannelse.

Besvarelse (21/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Efter den ved lov nr. 620 af 8. december 1982 vedtagne ændring af bistandslovens § 25, stk. 1, nr. 2, træffer det sociale udvalg beslutning om tilbagebetaling, i det omfang der ydes kontanthjælp til dækning af terminsudgifterne vedrørende fast ejendom.

Den ændrede bestemmelse finder kun anvendelse på terminshjælp, der er søgt efter den 1. januar 1983.

Behovsudmålt uddannelseshjælp efter bistandslovens § 42, stk. 1, som indeholder hjælp til dækning af terminsudgifter, der forfalder efter den 1. januar 1983, er således omfattet af tilbagebetalingsbestemmelsen.

Ved længerevarende uddannelser, hvor uddannelseshjælp efter det første år ydes som halvt tilskud og halvt lån, får tilbagebetalingsbestemmelsen imidlertid næppe større selvstændig betydning, idet låneandelen ned sættes med den tilbagebetalingspligtige terminshjælp.

[Socialministeren]

Der er fastsat lempelige tilbagebetalingsvilkår for lånet, der er rentefrit. Lånet skal normalt være afdraget over en 10-årig periode, men afdragene skal fastsættes under hensyntagen til låntagers indtægtsforhold og forsørgerforhold m.v., og de enkelte afdrag må ikke være større, end at låntager fortsat har de nødvendige midler til sit eget eller familiens underhold.

Så længe pågældende selv ikke kan betale et afdrag uden at komme til at mangle det nødvendige til sig selv og familien, er der ikke grundlag for at gennemføre tilbagebetalingskravet.

Der er endvidere fastsat særlige regler om bortfald af den resterende del af et tilbagebetalingskrav.

De gældende regler om tilbagebetaling sikrer således en rimelig afvikling af lånet efter bistandslovens § 42, stk. 1.

Spm. nr. S 999

Til *socialministeren* (13/4 83) af:

Maisted (FP):

»Kan ministeren bekræfte eller afkræfte, at ældre syge mennesker ikke kan få den hjælp, de har behov for?«

Begrundelse

Dagplejehjælpen i København har over for spørgeren hævdet, at man ikke kan hjælpe ældre syge mennesker i det omfang, der er behov for.

Bl.a. hævder tilsynsførende, at hospitalerne i København sender ældre syge mennesker hjem, hvorefter de giver dagplejen besked om det antal timer, det er nødvendigt at stille til rådighed for hjælp til de syge ældre, uden at dagplejen kan udføre ordren fra hospitalerne på grund af personalemangel.

Det virker forrykt, at vi ikke kan finde midler til det nødvendige antal hjemmehjælpere, når vi f.eks. har råd til at forbedre pensionsordninger for folkeskolelærere.

Besvarelse (25/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Socialministeriet har indhentet en udtalelse fra Københavns magistrats 3. afdeling, der har anført følgende:

»Ifølge de foreliggende oplysninger er spørgsmålet baseret på et udsagn fra en tilsynsførende ved hjemmehjælpen om, at hospitalerne i Københavns kommune udskriver ældre syge mennesker, hvorefter hospitalerne giver dagplejen – hermed menes formentlig hjemmehjælpen – besked om det antal timer, det er nødvendigt at stille til rådighed for hjælp til de syge ældre, uden at dagplejen kan udføre ordren fra hospitalerne på grund af personalemangel.

Magistraten skal indledningsvis konstatere, at udmåling og tildeling af hjemmehjælp i henhold til bistandsloven er henlagt til magistrats 3. afdeling for Københavns kommunes vedkommende, medens hospitalerne administreres af magistrats 2. afdeling, som ikke har kompetence til at bevilge hjemmehjælp.

Magistrats 2. og 3. afdeling har i 1982 iværksat en forretningsgang mellem hospitalsvæsenet og social- og sundhedsforvaltningen, der sikrer den bedst mulige samlede sociale indsats, ikke mindst omkring patientens helbredstilstand i forbindelse med hospitalsudskrivning.

Eksempelvis vil patienter fra hospitalernes akutte modtageafdelinger kunne påregne at modtage hjemmehjælp omgående efter udskrivningen, medens der normalt fra hospitalet skal anmodes om hjemmehjælp fire dage fra udskrivning. Det skal dog fortsat fremhæves, at selve udmålingen foretages af social- og sundhedsforvaltningen.

Det kan konstateres på grundlag af tilkendegivelser fra de berørte forvaltninger, at forretningsgangen virker efter hensigten, og at der ikke består forhold i København som angivet af spørgeren.«

På baggrund af de indhentede oplysninger finder socialministeriet ikke anledning til at foretage videre.

Spm. nr. S 1001

Til *forsvarsministeren* (14/4 83) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren i forlængelse af besvarelse af 12. april 1983 af spørgsmål S 941 oplyse årsagerne, der lå til grund for hjemmehjælpernets opsigelse af de 331 personer?«

Besvarelse (21/4 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

I forlængelse af min besvarelse af 12. april 1983 af spørgsmål S 941 kan jeg oplyse, at opsigelserne er sket som følge af misligholdelse af kontrakten om frivillig tjeneste i hjemmeværnet, jfr. herunder lov om hjemmeværnet, § 17.

Opsigelsesgrundene spænder fra manglende gennemførelse af uddannelse, overtrædelse af opbevaringsbestemmelser for våben og ammunition, overtrædelse af andre tjenestebestemmelser til civile straffesager og lignende.

Spm. nr. S 1003

Til *indenrigsministeren* (14/4 83) af:

Maisted (FP):

»Er det i overensstemmelse med regeringens spareplaner, at fundamentet for vort eneste specialhospital for epileptikere, Kolonien Filadelfia, Dianalund, bliver undergraved, fordi man opretter et tilsvarende speciale i hvert eneste amt?«

Begrundelse

Af hensyn til patienter, den ekspertviden og det avancerede tekniske apparat, der er til stede på kolonien Filadelfia, virker det irrationelt, at hospitalets eksistens undergraves.

Det undrer spørgeren, at lægekolleger overalt i landet ikke markant har taget afstand fra, at midler til hospitalsvæsenet skal bruges til at oprette et speciale i hvert eneste amt, når lægerne på et sagligt og økonomisk forsvarligt grundlag kan henvise deres patienter til ét hospital, hvor enhver ved at den største viden om epileptikere er samlet.

Besvarelse (20/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Amtskommunerne har ikke oprettet et nyt speciale for at kunne behandle epilepsi. Epilepsipatienter behandles på de neuromedicinske afdelinger.

Udviklingen inden for medikamentel behandling af epilepsi har medført, at behandlingen i større omfang end tidligere kan gennemføres lokalt, således at patienterne sættes i stand til at leve et normalt socialt liv. Samtidig er indlæggelsesbehovet faldet, fordi en

stadig større del af patienterne behandles ambulant.

Inden for det diagnostiske apparatur er der nu en række apparater, der ikke blot kan anvendes til diagnosticering af epilepsi, men ligeledes kan anvendes til andre diagnostiske formål. Sådanne apparater findes i dag i det amtskommunale sygehusvæsen.

Udviklingen inden for det neuromedicinske område har ifølge sundhedsstyrelsen medført, at det nu er fuldt forsvarligt at undersøge og behandle epilepsi lokalt.

Den nævnte udvikling har således medført, at epilepsipatienter behandles lokalt, men der vil under alle omstændigheder være behov for de neuromedicinske afdelinger i amtskommunerne. Epilepsi er kun én af de sygdomme, der behandles på afdelingerne. Disse afdelinger og deres opretholdelse har derfor ingen sammenhæng med regeringens spareplaner.

Jeg er dog opmærksom på, at der kan være en lille gruppe epilepsipatienter, særlig børn og unge, hvor epilepsibehandlingen kompliceres ved, at patienten samtidig lider af andre sygdomme såsom personligheds-mæssige afvigelser, lettere sindslidelser og åndssvaghed. For denne gruppe kan Filadelfias epilepsihospital ifølge sundhedsstyrelsen yde en særlig indsats. Jeg mener, at det er meget væsentligt at afgrænse denne gruppe af epilepsipatienter og søge at sikre, at disse får den fornødne specialbehandling. Fordele- ne ved at blive behandlet på Filadelfia må afvejes over for fordelene ved at blive behandlet i nærheden af eget miljø. Jeg kan oplyse, at jeg er i forhandling med Kolonien Filadelfia og sundhedsstyrelsen om disse spørgsmål.

Spm. nr. S 1004

Til *indenrigsministeren* (14/4 83) af:

Tove Niemann (FP):

»Vil ministere oplyse, hvor mange overlæger og speciallæger der driver praksis på de offentlige hospitaler, og hvor store indtægter de har herved, og vil ministeren samtidig oplyse, om hun ikke finder det mest rimeligt, at den besparelse, der ønskes i speciallægetjenesten – nemlig 25 mill. kr. – sker ved at begrænse disse dobbeltstillinger?«

[Tove Niemann]

Begrundelse

Regeringen har i sine planer for sundhedsvæsenet med god grund erklæret, at de voldsomme stigninger i hospitalsvæsenet skal stoppes. I de sidste 20 år er udgifterne til hospitalsvæsenet steget 27 gange. Regeringen har meddelt, at den har til hensigt at sørge for, at en større del af behandlingen af patienter skal overtages af de praktiserende speciallæger.

Fremskridtspartiet mener, at det ikke skal ske ved, at overlægerne på hospitalerne flytter patienterne over i deres private praksis på hospitalet. Der er i øjeblikket mange færdiguddannede speciallæger, der hidtil ikke har kunnet få lov til at oprette egne speciallægekonsultationer. Fremskridtspartiet mener, at tiden nu må være inde til, at disse færdiguddannede speciallæger kan få lov til at nedsætte sig til gavn for patienterne.

*Besvarelse (21/4 83):***Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):**

Sygesikringens forhandlingsudvalg har oplyst, at 575 overlæger driver privat lægepraksis på sygehuse. De pågældende modtager godt 50 mill. kr. fra den offentlige sygesikring.

Kravet om en besparelse på 25 mill. kr. inden for speciallægeområdet har – efter det af socialministeriet oplyste – sammenhæng med, at udgifterne til speciallægehjælp fra 1981 til 1982 er steget mere end forudsat i et protokollat af 30. november 1981. Dette protokollat er indgået mellem sygesikringens forhandlingsudvalg og Foreningen af Speciallæger. Protokollatet vedrører aktivitetsudviklingen i 1982 på speciallægeområdet. Det er konstateret, at aktivitetsstigningen pr. sikret har været 3,9 pct. i 1982, svarende til merudgifter på 25 mill. kr. i 1982 ud over pris- og lønstigninger.

Kravet om en besparelse på 25 mill. kr. inden for speciallægeområdet har således en særlig baggrund, der er uden direkte forbindelse med, om speciallægen driver sin praksis på sygehuset.

Alle overlæger har som bekendt aftalemæssigt en ret til at drive speciallægepraksis, og konsultationen kan i et nærmere fastsat omfang finde sted på sygehuset.

Det er min opfattelse, at overlægerne ikke ubetinget bør have denne ret. Af hensyn til tilrettelæggelsen af sygehusarbejdet burde adgangen til at drive speciallægepraksis være betinget af en tilladelse fra amtsrådets sygehusudvalg.

Spm. nr. S 1005Til *justitsministeren* (14/4 83) af:**Knud Lind (FP):**

»Finder ministeren det betryggende for retssikkerheden, at politiet kun tør vove sig ind i Christiania, når det drejer sig om drab, grov vold eller alvorlige narkotikaforbrydelser?«

Begrundelse

Politidirektør Poul Eefsen har oplyst, at politiet med de nuværende ressourcer ikke er i stand til at opretholde lov og orden i Christiania; men i tilfælde af drab, grov vold eller alvorlige narkotikaforbrydelser tør man dog bevæge sig ud i Christiania.

En forespørgselsdebat i Københavns borgerrepræsentation – foranlediget af fremskridtspartiet – viste desværre ringe opbakning fra flertallets side bag ønskerne om at begrænse narkotikahandelen i Christiania.

Borgerne i København og specielt Christianshavns indbyggere nærer derimod et indtrængende ønske om at få indført mere lovlige forhold i Christiania, hvorfor justitsministeren forhåbentlig vil bakke befolkningens og politiets ønsker om at lovliggøre forholdene i Christiania op.

*Besvarelse (20/4 83):***Justitsministeren (Ninn-Hansen):**

Politidirektøren har oplyst, at det ikke er korrekt – og heller ikke offentligt udtalt fra politidirektørens side – at politiet kun kommer til stede i Christiania i så begrænset omfang som nævnt i spørgsmålet. Derimod er det rigtigt, at politiets løsning af rutinemæssige politiopgaver vanskeliggøres og ofte bliver helt forhindret som følge af den holdning til politiet, som fra beboernes side lægges for dagen.

Jeg kan tilslutte mig det af politidirektøren anførte.

Spm. nr. S 1006

Til *ministeren for offentlige arbejder* (14/4 83) af:

Dohrmann (FP):

»Er det i overensstemmelse med regeringens henstillinger om besparelser i kommunerne, at 15 glade medlemmer af Københavns havnevæsen tager på en såkaldt studierejse til Brasilien for at se på havne?«

Begrundelse

Ifølge Ekstra Bladet torsdag den 7. april 1983 agter 15 rejselystne medlemmer af Københavns havnevæsen at rejse til det solrige Brasilien på – ikke som normalt egen regning – men havnevæsenets.

Vel vidende, at ministeren ikke kan stoppe dette fråds, finder spørgeren det alligevel hensigtsmæssigt, om ministeren offentligt vil tilkendegive sin foragt for den slags misbrug, som i realiteten intet som helst har med studierejse at gøre, men blot er en mulighed, disse 15 medlemmer misbruger til at holde ferie i et eksotisk land.

Besvarelse (25/4 83):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Bestyrelsen for Københavns Havn har siden 1949 hvert andet år foretaget en studierejse til fremmede havne. Som regel er rejsen gået til havne i Europa, men med visse års mellemrum er også fjernereliggende havne blevet besøgt.

I dagene fra den 9. til den 17. april har et flertal af bestyrelsen således foretaget en rejse til Brasilien, hvor en række havne blev besøgt, og hvor der i forvejen var arrangeret kontakt til de lokale havnemyndigheder.

Rejsen til Brasilien blev enstemmigt vedtaget på et bestyrelsesmøde af en beslutningsdygtig bestyrelse, og det er oplyst for mig, at det er en selvfølge, at programmet blev tilrettelagt på en sådan måde, at tiden sagligt blev udnyttet bedst muligt, og at omkostningerne blev søgt begrænset til det mindst mulige.

Jeg skal endvidere for en ordens skyld bemærke, at Københavns Havn ikke er en kommunal havn, men en selvvejende institution, der ikke modtager tilskud fra Københavns kommune eller staten.

Under hensyn hertil finder jeg ikke grundlag for at blande mig i den af havnebestyrelsen truffene disposition.

Spm. nr. S 1007

Til *socialministeren* (14/4 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Finder ministeren, at unge fra bedrestillede hjem misbruger bistandsloven, og overvejes det at gribe ind?«

Begrundelse

Unge fra bedrestillede hjem angives i stor udstrækning at have misbrugt den socialdemokratiske, uigennemtænkte bistandslov. Det er sket ved, at der kritikløst udbetales den såkaldte ungdomsydelse til alle, der anmoder derom. Mange borgere har konstateret, at disse penge i stor udstrækning er gået til et luksusforbrug som biler og stereoanlæg.

Man har hverken forsøgt at registrere misbrugets omfang eller at stoppe misbruget. Fremskridtspartiet spørger, om misbruget nu har et sådant omfang, at det bør overvejes at foretage lovindgreb.

Besvarelse (20/4 83):

Socialministeren (Palle Simonsen):

Socialministeriet kan henvise til, at der ved lov nr. 128 af 30. marts 1983 blev foretaget en ændring af bistandslovens regler om forbigående kontanthjælp med henblik på udmåling af hjælp til unge, der ikke har haft et hidtidigt selvstændigt niveau.

Det er således bestemt, at der ved udøvelsen af det individuelle skøn tages udgangspunkt i sætterne for *tilskud* fra Statens Uddannelsesstøtte for henholdsvis hjemmeboende og udeboende, idet der dog for sidstnævnte gruppe tages hensyn til, at hjælpen skal kunne dække rimelige boligudgifter.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at det afgørende for vurderingen af boligudgiftens rimelighed vil være, om den unges flytning til selvstændig bolig har været velbegrundet, f.eks. af hensyn til eventuel uddannelse eller arbejde eller på grund af forholdene i hjemmet.

Sidstnævnte passus har netop til formål at undgå, at unge af forældrene etableres i en selvstændig bolig, når de fylder 18 år, med

[Socialministeren]

henblik på at få udgifterne hertil dækket af det offentlige.

Det er socialministeriets opfattelse, at der med vedtagelsen af ovennævnte lovændring er skabt overensstemmelse mellem bistandslovens intentioner på dette punkt og anvendelsen af loven i praksis.

Spm. nr. S 1010

Til *finansministeren* (15/4 83) af:

Lawaetz (FP):

»Vil ministeren oplyse, om den omstændighed, at videnskabelige undersøgelser har vist, at menneskers intelligens ofte topper langt senere end hidtil antaget og ofte først efter 60 års alderen, vil foranledige ministeren til at indføre individuelle regler for pensionering?«

Begrundelse

Nye videnskabelige undersøgelser har fastslået, at ældre på lige fod med unge – og ofte endda lidt bedre – kan lære at behandle intellektuelle fakta. Derfor forekommer det meningsløst og er en grov diskriminering af alle, der har nået en af staten vilkårligt fastsat alder, at afskedige dem alene med den begrundelse, at de har nået denne alder. Langt mere rimeligt og i bedste overensstemmelse med ligestilling ville det være at erkende de faktiske forhold om intelligens. Derfor bør der for dem, der ønsker at fortsætte ud over den nuværende aldersgrænse, indføres individuelle muligheder for at fortsætte, hvis vedkommende ønsker det og opfylder betingelsen. Spørgsmålet hænger sammen med den stående debat om delvis overgang til pensionisttilværelsen.

Besvarelse (21/4 83):

Finansministeren (Christophersen):

Offentligt ansatte har i almindelighed først pligt til at fratræde på grund af alder ved udgangen af den måned, hvori de fylder 70 år.

For enkelte personalegrupper – især inden for politiet og militæret – er fastsat lavere pligtige afgangsaldrer ud fra specielle hensyn til bl.a. arbejds effektiviteten, sikkerheden i tjenestens udførelse og den arbejdsmæssige belastning.

Da offentligt ansatte i almindelighed har adgang til at afgå frivilligt på grund af alder med pension eller efterløn fra det fyldte 60. år, indebærer de gældende regler en vidtgående hensyntagen til individuelt bestemte ønsker vedrørende afgangstidspunktet.

En forhøjelse eller ophævelse af 70 års grænsen for den aldersbestemte afgangspligt ville være uhensigtsmæssig af administrative og personalemæssige grunde, hvorved også må bemærkes, at der til store personalegrupper især stilles fysiske krav, at sygefraværet er stærkt stigende med alderen, og at det i øvrigt erfaringsmæssigt kun er relativt få, der ønsker at forblive i tjeneste indtil det fyldte 70. år.

Spm. nr. S 1011

Til *energiministeren* (15/4 83) af:

Maisted (FP):

»Finder ministeren det acceptabelt, at D.O.N.G. A/S går bag ryggen på ministeren?«

Begrundelse

Ifølge dagbladet Aktuelt den 13. april 1983 erkender formanden for D.O.N.G.s bestyrelse, Jens Christensen, at det ikke er normal fremgangsmåde, at D.O.N.G. går direkte til folketinget, men at det normale ville være at gå via ministeren.

Spørgeren finder, at Jens Christensens opførsel efterhånden er så besynderlig og belastende, at energiministeren bør tage stilling til, om han som eneaktionær i D.O.N.G. kan acceptere formandens initiativer m.v.

Besvarelse (19/4 83):

Energiministeren (Enggaard):

Af begrundelsen for spørgsmålet fremgår, at spørgeren tænker på D.O.N.G. A/S' fremgangsmåde ved fremsendelsen af notat af 8. april 1983 vedrørende pris- og leveringsbetingelser for salg af naturgas til industri og fjernvarmeværker på afbrydelige vilkår til folketingets energipolitiske udvalg.

Det fremgår af D.O.N.G. A/S' fremsendelseskrivelse, at fremsendelsen er sket efter aftale med energiministeriet. Der er derfor ikke tale om, at D.O.N.G. A/S går bag ministerens ryg.

Spm. nr. S 1014

Til *miljøministeren* (15/4 83) af:

Glistrup (FP):

»Hvordan ligger det med riskoen for, at Danmark bliver sagsøgt og dømt for vor øldåsepolitik?«

Begrundelse

Som baggrund for spørgsmålet henvises til nedenstående Kaj Nyborg-betragtninger i Fremskridt 1983 nr. 13:

»Danmark risikerer om kort tid at skulle for EF-Domstolen i en sag, man helt burde have undgået. Det gælder det berygtede øldåsecirkulære, som blev ført igennem i 1981.

EF-Kommissionen har erklæret, at det er udtryk for diskrimination over for de udenlandske bryggerier, når den danske stat forbyder alt øl og mineralvand i engangsemballage. Danskerne holder sig jo ikke selv tilbage, når det gælder eksport af f.eks. dåseøl. At EF-Kommissionen kalder det diskriminerende, er der faktisk ikke noget at sige til.

Hele problemet kunne være undgået, hvis man simpelt hen lod den enkelte forbruger selv tage stilling til, om han eller hun ville være med på genbrugsiden. Hvorfor skal staten nu til at blande sig i det?

Noget andet er, at dåseemballagen ud fra et miljømæssigt synspunkt måske ikke er så ringe, som den er gjort til. De fleste har formodentlig erfaret, hvor let forgængelige dåserne egentlig er, og omvendt ved vist enhver sommergæst ved stranden, hvor uforgængelige og farlige knuste flasker er.

Der er med andre ord ingen grund til, at embedsmænd nu skal bruge tid og penge på at føre en så banal sag ved EF-Domstolen.

Skulle den danske stat i øvrigt få medhold, ville vel ikke engang de hjemlige bryggerier juble.

Regeringen bør ophæve øldåsecirkulæret, og lade forbrugerne bruge deres sunde fornuft. Dermed undgår vi også, at Danmarks image i EF endnu en gang lider skade.«

Besvarelse (21/4 83):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Den 2. juli 1981 underskrev den daværende miljøminister bekendtgørelse nr. 397 om emballage til øl og kulsyreholdige læskedrik-

ke. Bekendtgørelsen indeholder et forbud mod engangsemballage samt bestemmelser om godkendelse af standardemballager, således at opretholdelsen af det danske retursystem for emballager på dette område sikres.

EF-Kommissionen indledte imidlertid den 16. december 1981 traktatkrænkelsesprocedure mod Danmark, idet det blev gjort gældende, at reglerne i bekendtgørelsen stred mod Romtraktatens artikel 30 om varernes frie bevægelighed.

Som svar på Kommissionens skrivelse anførte regeringen, at bekendtgørelsen ikke strider mod artikel 30, idet miljøhensynet i sagen vejer tungere end hensynet til de frie varebevægelser. I regeringens svar blev det endvidere tilkendegivet, at regeringen er rede til nærmere at drøfte sagen med Kommissionen. Kommissionen har derpå den 23. december 1982 fremsendt en begrundet udtalelse, hvoraf det bl.a. fremgår, at man er rede til at drøfte sagen med den danske regering.

Der er herefter på denne baggrund indledt drøftelser med Kommissionen i sagen.

Jeg håber på og regner med, at Kommissionen ved drøftelser med regeringen vil medvirke til en løsning, der sikrer opretholdelsen af det danske retursystem, som ud fra miljø- og genanvendelsessynspunkter er internationalt anerkendt, og som regeringen ikke finder strider mod Romtraktaten.

Spm. nr. S 1018

Til *forsvarsministeren* (15/4 83) af:

Pelle Voigt (SF):

»Kan ministeren klart afkræfte, at han, da han undlod at forlænge generaløjntant G. K. Kristensens åremålsansættelse, gjorde det usædvanlige at gå imod en foreliggende indstilling, der foreslog en vis begrænset forlængelse af ansættelserne af både chefen for forsvarsstaben og af forsvarschefen?«

Besvarelse (21/4 83):

Forsvarsministeren (Hans Engell):

Jeg kan klart afkræfte, at der i forbindelse med spørgsmålet om genansættelse i åremålsstilling af forsvarschefen og chefen for forsvarsstaben forelå nogen indstilling eller anbefaling, som jeg skulle tage stilling til.

Spm. nr. S 1020

Til *ministeren for skatter og afgifter* (15/4 83) af:

Gammelgaard (KF):

»Hvorledes agter ministeren at løse de problemer, der har vist sig i forbindelse med lov nr. 227 af 26. maj 1982 om ændring af forskellige skattelove (skattemæssig ligestilling af ægtefæller)?«

Begrundelse

Ministeren har flere gange offentligt udtalt sin tilslutning til princippet i den vedtagne lov om, at ægtefæller skattemæssigt ligestilles.

Imidlertid har der vist sig en række utilsigtede virkninger både af indholdsmæssig og af administrativ art. Da ministeren har udtalt, at det er hans ønske at rette op herpå, spørges, hvilke tanker ministeren gør sig i den anledning.

Besvarelse (20/4 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Efter forslag fra den daværende regering gennemførtes i foråret 1982 væsentligt ændrede skattemæssige regler for ægtefæller.

Hovedsigtet med disse nye regler var at opnå ligestilling mellem mand og hustru i skattemæssig henseende, således at manden ikke altid skulle være den skattemæssige hovedperson i et ægteskab.

Denne ligestilling er opnået, og jeg kan – som spørgeren også er opmærksom på – fuldt ud tilslutte mig dette princip om ligestilling.

Når jeg alligevel gentagne gange har udtalt mig kritisk om de gennemførte regler, hænger det sammen med, at andre vigtige hensyn efter min opfattelse er tilsidesat.

Reglerne vil således nok give anledning til en hel del ekstra administration for skattemyndighederne. Under lovforslagets behandling fremkom der således skøn, der antydede et merforbrug i de kommunale skatteforvaltninger svarende til flere hundrede fuldtidsansatte på årsbasis. Det kan også nævnes, at der blandt de kommunale forslag til regelsænering er tilslutning fra ca. 50 kommuner til et forslag om at ophæve den nye ægtefællebeskatning.

En indvending, som efter min mening må tillægges endnu større vægt, er dog, at reglerne nok vil vise sig meget vanskelige at forstå for de skattepligtige. Jeg tror således, at mange ægtepar vil opgive selv at udregne slutskatten, når selvangivelsen er udfyldt, og det kan blive svært at forklare, at der kan forekomme tilfælde, hvor to ægtefæller med næsten den samme skattepligtige indkomst skal betale væsentlig forskellig skat.

Hertil kommer, at det forekommer uheldigt, at det kan have betydning for den samlede skat for to ægtefæller, hvem af parterne der deltager i rent passiv virksomhed som f.eks. udlejningsvirksomhed og kommanditanparter m.v.

De forhold, som jeg har nævnt, og en del mere teknisk betonedede indvendinger fra sagkyndige er blevet undersøgt af en gruppe embedsmænd fra skattedepartementet og statsskattedirektoratet med henblik på, om man ved justering af reglerne kunne gøre ægtefællebeskatningen mere forståelig og rimelig.

Undersøgelserne tyder på, at en række af problemerne kan afhjælpes ved at sætte yderligere lapper på systemet. Herved kunne man nok fastholde hovedprincipperne i den nye ægtefællebeskatning uden væsentlige provenutab, men der ville næppe blive tale om væsentlige administrative forenklinger, og navnlig ville reglerne ikke blive mere forståelige.

En sådan lappeløsning synes jeg derfor er uegnet.

Efter min opfattelse har vi herefter valget mellem at vende tilbage til de regler, der var gældende før den nye ægtefællebeskatning, eller at søge frem mod et mere gennemarbejdet og forståeligt system for beskatning af ægtefæller.

Jeg tror ikke, der er nogen politisk dækning for at ophæve de nye regler om ægtefællebeskatning eller udskyde deres ikrafttrædelse, og det vil heller ikke rent teknisk være nogen god løsning, efter at reglerne har været i kraft i snart et halvt år.

Resultatet af mine overvejelser er herefter blevet, at der bør iværksættes et udvalgsarbejde, der på et meget bredt grundlag skal fremkomme med udkast til enkle og forståelige regler for ægtefællers indkomst- og formuebeskatning. Efter min opfattelse må der lægges afgørende vægt på, at nye regler na-

[Ministeren for skatter og afgifter]

turligvis fastholder ligestillingen mellem ægtefællerne, men også stræber mod den størst mulige ligestilling mellem gifte personer og ugifte. Herudover må der lægges stor vægt på, at reglerne er lette at administrere og enkle og forståelige for de skattepligtige, ligesom reglerne skal kunne fungere hensigtsmæssigt og rimeligt både ved ægteskabets indgåelse, under ægteskabets beståen og i forbindelse med ægteskabets opløsning.

Det er mit indtryk, at hensynene til klarhed og forståelighed i ægtefællebeskatningsreglerne modvirkes afgørende af hensynet til at skaffe et uændret skatteprovenu af disse regler ved en fastholdelse af den størst mulige progressive beskatning af ægtefællernes formueindkomster. I overensstemmelse hermed vil jeg derfor finde det rigtigst, at et kommende udvalg ikke i sine overvejelser skal være bundet af hensynet til at bevare provenuet, men skal stilles frit på dette område.

Jeg håber, at der gennem et sådant udvalgsarbejde kan skabes grundlag for et hensigtsmæssigt og varigt system for ægtefællebeskatningen, og indtil da må de nugældende regler være et mindesmærke over forhastet reformiver.

Spm. nr. S 1028

Til *udenrigsministeren* (15/4 83) af:

Tove Niemann (FP):

»Ville ministeren finde det rimeligt, hvis der eksisterede ensartede regler for borgernes ret til at stemme ved kommunalvalg i Sønderjylland og Sydslesvig?»

Begrundelse

Medens udenlandske statsborgere – også tyske – bosat i Sønderjylland har adgang til at stemme ved kommunalvalgene i Sønderjylland efter få års bopæl her i landet, har danskere, der i flere år har haft deres arbejde og bopæl i Sydslesvig, ingen ret til at stemme ved de lokale kommunalvalg. I overensstemmelse med intentionerne i EF-samarbejdet må det anses for rimeligt, at der i grænseområder tilvejebringes ensartede afstemningsregler for lokalbefolkningen.

Besvarelse (25/4 83):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Ved lov nr. 143 af 30. marts 1981 om ændring af lov om kommunale valg erhvervede udenlandske statsborgere, som i de sidste 3 år forud for valget har haft fast bopæl i riget, kommunal valgret på samme vilkår som danske statsborgere. Med den vedtagne lovændring skabtes en generel regel, som ikke kun er af interesse for tyske statsborgere i det sønderjyske område. Den vedrører således alle udenlandske statsborgere, der er fyldt 18 år, har fast bopæl i kommunen, og som har haft fast bopæl i riget i det nævnte tidsrum. Det må endvidere fastslås, at reglen finder anvendelse, uanset om danske statsborgere med bopæl i udlandet er tillagt kommunal valgret i bopælslandet.

Spørgsmålet om kommunal valgret for statsborgere i de ti EF-lande, der er bosat i et andet EF-land, har været genstand for overvejelser inden for EF. Det har således været forsøgt at tilvejebringe enighed blandt medlemslandene om en model, hvorefter kommunal valgret skal kunne udøves på samme betingelser som dem, der gælder for bopælslandets borgere, men betinget af, at opholdet har været af en vis varighed. Under de hidtidige drøftelser i EF om et sådant system er det imidlertid ikke lykkedes at skabe den fornødne enighed. Fra dansk side har vi været positivt indstillet over for denne tanke, og regeringen vil fortsat støtte bestræbelser for at opnå enighed inden for EF om en ordning på det skitserede grundlag.

Spm. nr. S 1031

Til *ministeren for skatter og afgifter* (15/4 83) af:

Svend Heiselberg (V):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange virksomheder skattevæsenet og toldvæsenet i de sidste 3 år har lukket på grund af vægning ved at indgå nogen form for akkordordninger?»

Begrundelse

Igennem de senere år har erhvervslivet haft så mange kår, at mange virksomheder har måttet lukke. Det har ofte været sådan, at en virksomhed har været i stand til at opnå en akkordordning med kreditorerne, men lige så ofte har det været umuligt at få told-

[Svend Heiselberg]

væsenet og skattevæsenet med til disse ordninger, dette til trods for, at mange private har været villige til at afskrive store beløb.

Der er stadig mange virksomheder, der er i vanskeligheder, og det er mit indtryk, at ministeren må pålægge embedsmændene at udvise større smidighed.

Tidligere skatteministres laden stå til er skyld i, at embedsmændene gør, som det passer dem.

Besvarelse (25/4 83):

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Vedrørende toldvæsenets praksis har direktoratet for toldvæsenet oplyst, at man ikke er i besiddelse af statistisk materiale til belysning af antallet af de akkordordninger, som toldvæsenet har afslået at medvirke til. Man har heller ikke materiale til at belyse, hvorledes et afslag på tiltrædelse af en akkordordning virker, idet toldvæsenet ikke statistisk følger udviklingen i den pågældende virksomhed efter et forgæves forsøg på at etablere en akkordordning.

Derimod kan det oplyses, at toldvæsenet inden for de sidste 3 år har tiltrådt følgende antal akkordordninger.

	Antal	
1980) Frivillige akkorder	16	
Tvangsakkorder	17	33
1981) Frivillige akkorder	69	
Tvangsakkorder	41	110
1982) Frivillige akkorder	188	
Tvangsakkorder	81	269
I alt		412

Statsskattedirektoratet har oplyst, at der er foretaget en gennemgang af 150 sager, der udgør hovedparten af de anmodninger om deltagelse i tvangsakkorder og frivillige ordninger, som statsskattedirektoratet modtog i første halvår af 1982. I 37 pct. af tilfældene tiltrådte direktoratet, i 27 pct. af tilfældene undlod direktoratet at afgive stemme, og i 36 pct. af tilfældene afviste direktoratet at deltage.

Statsskattedirektoratets holdning i de tilfælde, hvor skattemyndighederne har undladt at stemme, er udtryk for, at statsskattedirek-

toratet stiller sig positivt over for ordningen, men ikke ønsker at tvinge de private kreditorer ind i en tvangsakkord, såfremt ordningen kan gennemføres alene på grundlag af de private kreditorets tilslutning.

I de tilfælde, hvor statsskattedirektoratet og tolddirektoratet afviste at deltage i en akkordordning, var årsagerne normalt,

at den tilbudte dividende var betydelig lavere end den dividende, der kunne udregnes på grundlag af akkordstatus,

at der trods opfordring ikke blev indsendt regnskabsmateriale m.v., og/eller

at der forelå betydelig tvivl med hensyn til mulighederne for at opfylde akkorden.

I de tilfælde, hvor direktoraterne tiltrådte en akkordordning, har man bl.a. lagt vægt på, at forslaget opfyldte konkurslovens regler, samt at budgetterne viste, at virksomheden kunne fortsætte uden på ny at bringe sig i restance. Likviditetsbudget skal endvidere have dokumenteret, at de eventuelle udlodningstidspunkter ville kunne overholdes.

Spm. nr. S 1032

Til *indenrigsministeren* (15/4 83) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Agter ministeren som et godt sparefor-slag, der ikke nedlægger sygehuse, at foreslå kommunerne at følge intentionerne i den nye vandforsyningslov, i stedet for at disse, som det hidtil har været tilfældet i mange kommuner, følger den gamle lov om kommunal overtagelse af vandforsyning i Danmark?«

Begrundelse

F.eks. viser et studium af vandplanen i Saksøbing kommune, at man dér fortsætter efter de intentioner, der lå i den gamle lov, hvilket medfører et kommunalt misbrug af skatteyderkroner, som både er i direkte strid med den nugældende vandforsyningslovs hensigter og samtidig er direkte imod indenrigsministerens ønske om tilbageholdenhed med hensyn til udgiftsstigninger i kommunerne.

Besvarelse (22/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

[Indenrigsministeren]

Jeg har indhentet følgende udtalelse fra miljøministeren, hvortil jeg kan henholde mig:

»Indenrigsministeriet har anmodet om en udtalelse vedrørende intentionerne i henholdsvis den gamle og nye vandforsyningslov. Miljøstyrelsen har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

»Medens vandværkerne i de større byer i Danmark altid er blevet oprettet som kommunale vandværker, blev vandværkerne på landet igennem meget lang tid stort set altid oprettet som private værker, der blev drevet af andelsselskaber eller interessentskaber. I de sidste årtier er der dog også oprettet mange kommunale vandværker på landet, dels i forbindelse med udviklingen af nyere samlede bebyggelser (sommerhusområder); dels fordi de større kommuner, som opstod i forbindelse med kommunalreformen i 1970, var bedre i stand til at administrere vandværker end de gamle landkommuner. Der er nu i Danmark ca. 4.000 egentlige vandværker (dvs. vandværker for mindst 10 ejendomme), heraf ca. 400 kommunale. De kommunale vandværker er gennemsnitligt betydelig større end de private.

Motiverne til lov nr. 169 af 18. april 1969 om vandforsyning fremhævede denne udvikling med hensyn til oprettelse af kommunale vandværker på landet (Folketingstidende 1968-69, tillæg A, spalte 605-06). I motiverne til forslaget til lov nr. 373 af 13. juni 1973 om ændring af vandforsyningsloven anførtes (Folketingstidende 1972-73, tillæg A, spalte 4044), at det ved den vandplanlægning, som lovforslaget indeholdt udvidede bestemmelser om, ville være naturligt, at vandforsyningen ansås for et offentligt anliggende i større omfang end hidtil. En koncentration af vandforsyningen omkring færre, men større enheder ville bl.a. give mulighed for bedre beskyttelse af og bedre kontrol med indvindingsanlæggene. Synspunktet kom bl.a. frem i den nye § 6 om vandplanlægning, som blev indføjet ved loven af 1973 (lovbekendtgørelse nr. 524 af 26. september 1973); hvor der bl.a. var anført følgende: »I planerne skal der tages stilling til, i hvilket omfang og i hvilken takt den fremtidige vandforsyning mest hensigtsmæssigt kan baseres på offentlige vandforsyningsanlæg.« Om bestemmelsen kan også henvises til Folketingstidende 1972-73, tillæg B, spalte 2140-41.

Bestemmelser om en fremadskridende kommunal vandforsyning blev imidlertid ikke medtaget i den nugældende vandforsyningslov, lov nr. 299 af 8. juni 1978, der lægger til grund, at private og kommunale vandværker er ligeværdige led i den almene vandforsyning (se Folketingstidende 1977-78, tillæg B, spalte 4108). Grunden hertil er navnlig, at det under arbejdet med lovbekendtgørelsen af 1973 blev klart, at mange kommuner ikke ønskede at oprette en kommunal vandforsyning.

Det er miljøstyrelsens indtryk, at denne ændring i holdningen til private vandværker er almindeligt kendt og respekteret af kommuner og amtskommuner.

Dette udelukker dog ikke, at det bl.a. ud fra økonomiske overvejelser kan blive fastlagt i vandforsyningsplaner, at ikke alle vandværker i et område skal renoveres, og at nogle vandværker – og dette vil i praksis oftest være mindre, private vandværker – derfor med tiden skal nedlægges og deres forsyning overtages af andre vandværker i området.

Med hensyn til forholdene i Saksøbing kommune, der er nævnt i begrundelsen for spørgsmålet, kan det oplyses, at der i Saksøbing findes ét kommunalt vandværk, Saksøbing vandværk, og syv private vandværker. Det er tanken, at vandforsyningen i kommunen i fremtiden skal foregå fra Saksøbing vandværk og de seks private vandværker, medens et af de private vandværker skal nedlægges. Endvidere skal der oprettes et nyt fællesjet vandværk, der skal placeres således, at indtrængen af saltvand i grundvandet undgås. Fra dette vandværk skal der leveres supplerende vand til Saksøbing vandværk og til nogle af de private.«

Jeg mener herefter ikke, at indenrigsministeriet har grundlag for at foretage sig videre i anledning af det stillede spørgsmål.

Spm. nr. S 1041

Til *industriministeren* (19/4 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan ministeren garantere, at M/S Grete Four ikke sejler sprængstoffer til Sydafrika?«

Begrundelse

[Tommy Dinesen]

Der henvises til artikel i Politiken den 19. april 1983, side 3.

Besvarelse (22/4 83):

Industriministeren (Stetter):

Bestemmelserne om, at danske skibe ikke må transportere våben til Sydafrika, er fastsat ved kgl. anordning nr. 40 af 3. februar 1978, som ændret ved anordning nr. 143 af 7. april 1982, om visse forholdsregler mod Sydafrika. Eventuelle overtrædelser af denne anordning har jeg ingen mulighed for at efterforske. I Danmark henhører undersøgelsen af lovovertrædelser hos anklagemyndigheden. Jeg forstår, at rigsadvokatens opmærksomhed allerede er rettet mod driften af dette skib.

Spm. nr. S 1042

Til *industriministeren* (19/4 83) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Mener ministeren stadig, at de mønstrede i danske skibe ikke skal have kendskab til, hvilken last de sejler med?«

Begrundelse

Spørgsmålet er blevet yderligere aktualiseret gennem den seneste afsløring af M/S Grete Fours våbenlast samt afsløringen af de ulovlige dumpninger af giftstoffer fra Grindstedværket.

Desuden henvises til ministerens udtalelser ved behandlingen af SFs forslag om danske søfolks rettigheder ved ulovlige transporter.

Besvarelse (22/4 83):

Industriministeren (Stetter):

M.h.t. spørgsmålet, om de mønstrede om bord i danske skibe skal have oplysninger om ladningens sammensætning, kan jeg henviser til min besvarelse under 1. behandling i folketinget den 9. marts 1983 af forslag til folketingsbeslutning om sikring af danske søfolks rettigheder ved ulovlige transporter.

Hvad jeg her gav udtryk for, er fortsat min opfattelse.

Spm. nr. S 1045

Til *indenrigsministeren* (19/4 83) af:

Tove Niemann (FP):

»Billiger ministeren, at mange har gratis aborter som den foretrukne præventionsmetode, og vil ministeren i svaret oplyse, hvor mange kvinder der har fået foretaget abortindgreb 2, 3 eller flere gange i en fem års periode efter vedtagelsen af svangerskabsloven?«

Begrundelse

Al prævention mod uønsket graviditet må brugerne selv betale, oven i købet belagt med 22 pct. moms. Derimod er aborter gratis for brugerne uden hensyn til omkostningerne ved abortindgrebet, der kan beløbe sig til op mod 5.000 kr., hvorfor ret mange har vænnet sig til abortindgreb som den foretrukne og billigste metode.

I betragtning af abortindgrebenes antal, op imod 20.000 om året, er de udgifter, som hospitalsvæsenet påføres herved, betydelige.

Hvis abortindgrebet ikke er betinget af arvelige sygdomme, kriminelle handlinger eller medicinske eller sociale årsager, må det være rimeligt, at den abortsøgende efter sine økonomiske forhold bidrager til at dække omkostningerne ved abortindgrebet. Som forholdene er i dag, hvor uønskede graviditeter billigst undgås ved abortindgreb, er det i alle tilfælde samfundsøkonomisk og etisk utilfredsstillende.

Besvarelse (21/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg vil nødig tro, at kvinder bruger abort som præventionsmetode.

Abortloven trådte i kraft 1. oktober 1973, og antallet af legale aborter har været faldende siden 1975 og har i de sidste 5 år (1981 er seneste opgørelsesår) udgjort følgende: 1977: 25.662, 1978: 23.699, 1979: 23.193, 1980: 23.334 og 1981: 22.779. Antallet af abortindgreb i 1982 kan foreløbig opgøres til 22.000. Antallet af indgreb har været faldende, uanset at antallet af kvinder i den fertile alder (15-49 år) har været stigende de seneste år, og den faldende tendens har derfor været relativt markant.

Antallet af »gængere« med hensyn til abortindgreb har været opgjort siden 1975. I årene 1975-79 fik ca. 94.000 kvinder foretaget abortindgreb, heraf havde 91 pct. 1 ind-

[Indenrigsministeren]

greb i perioden, mens ca. 1 pct. havde mere end 2 indgreb i perioden.

Gengangerhyppigheden inden for 12 måneder efter det første abortindgreb er opgjort for årene 1976, 1978 og 1980 og udgjorde henholdsvis 4,7 pct., 4,4 pct. og 4,6 pct.

Tages udgangspunkt i antallet af abortindgreb i 1981, svarer det groft sagt til, at ca. 1.050 kvinder inden for en 12 måneders periode fik foretaget 2 abortindgreb. Dette skal sammenholdes med, at der i 1981 var 1,2 mill. kvinder i fertil alder.

Disse statistiske opgørelser giver ikke belæg for påstande om, at mange kvinder har abort som den foretrukne præventionsmetode, hvortil kommer, at et abortindgreb er ubehageligt og indgribende for kvinden både fysisk og psykisk. Kvinder vil derfor i videst muligt omfang undgå sådanne indgreb.

Betaling af de sygehusudgifter, der er forbundet med et abortindgreb, eller indførelse af en speciel særlig høj »abortafgift« på 2.000-3.000 kr. overvejes ikke i regeringen. En sådan speciel særlig høj afgift vil kunne få mange uønskede sociale virkninger, som ikke kan opgøres i penge, som f.eks. fødsel af uønskede børn og illegale abortindgreb. Derimod vil regeringen søge at begrænse ressourceforbruget i hele sundhedsvæsenet, bl.a. ved at søge at dæmpe befolkningens efterspørgsel efter lægeydelser, sygehjælper m.v. Regeringens overvejelser herom er ikke afsluttet. Man vil lægge vægt på en socialt afbalanceret løsning.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 917

Første næstformand (Knud Østergaard):

Fra indenrigsministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af folketinget Birthe Hansen (SF) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende foran sp. 9563, var sålydende:

Til indenrigsministeren (5/4 83) af:

Birthe Hansen (SF):

»Kan ministeren bekræfte, om den frygt, personalet på kommunehospitalet i København oplever i forhold til hospitalets fremtid, er velbegrundet?«

Supplerende besvarelse (22/4 83):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Spørgsmålet har været forelagt for Københavns magistrat, der har udtalt følgende:

»Som et led i forberedelsen af budgetforslaget for 1984 er det pålagt Københavns hospitalsvæsen at anvise besparelser af størrelsesordenen ¼ milliard kr. inden for hospitalsvæsenet som helhed, og arbejdet med at opfylde dette krav med mindst mulige forringelser for patienter og personale er indledt.

Københavns hospitalsvæsen har – som et led i dette arbejde – udarbejdet forslag om, at brugen af sengepladser på fremmede institutioner begrænses, og at patienterne i stedet i tilsvarende omfang indlægges på hospitalsvæsenets egne institutioner. Dette betyder bl.a., at kommunehospitalets nuværende sengetal bliver udvidet med 60–70 sengepladser.

Hospitalets nuværende specialesammensætning foreslås i det store og hele uændret videreført, ligesom forslaget ikke indeholder nogen begrænsning af hospitalets akutte virksomhed, og den betydelige skadestuevirksomhed tænkes fortsat uændret.

Det tilføjes, at magistraten endnu ikke har taget stilling til, om og eventuelt i hvilket omfang det af hospitalsdirektoratet udarbejdede spareforslag og de afledede konsekvenser bl.a. for kommunehospitalet vil komme til at indgå i budgetforslaget for 1984.«

Jeg kan henholde mig til magistratens udtalelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forhandling om redegørelse nr. R 13:

Industriministerens industripolitiske redegørelse af 12. april 1983.

(Redegørelsen anmeldt 13/4 83. Redegørelsen givet 13/4 83. Beslutning om forhandling 13/4 83).

Forhandling

Erling Jensen (S):